

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2013. gada 15. jūnijs – 21. jūnijs

Nr. 23 (1297)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

**MK sēdes
pārraidīs tiešsaistē**
(3. lpp.)

**Suitu sievas
pret Alfrēdu Rubiku**
(4. lpp.)

Cik zaļi esam?
(5. lpp.)

Ieiešana eirozonā
(9. lpp.)

Marisam Jansonam piešķirta mūzikas pasaules Nobela prēmija

Latviešu diriģentam **Marisam Jansonam** piešķirta augsta prestiža Ernsta fon Simensa balva. Šī balva mūzikas pasaulē tiek pielīdzināta Nobela prēmijai un ir viens no visaugstākā prestiža apbalvojumiem akadēmiskās mūzikas pasaulē.

4. jūnijā balvu laureātam pasniegta Bavārijas Mākslas akadēmijas prezidents. 70 gadus vecais Bavārijas radio simfoniskā

orķestra galvenais diriģents un Amsterdams karaliskā *Concertgebouw* orķestra virsdiriģents Mariss Jansons balvā saņēma 250 000 eiro.

“Palūkojoties, kas ir iepriekšējie šīs balvas ieguvēji, jutos nedaudz apmulsis, kad tiku iekļauts to sarakstā,” Jansons vēstī akadēmiskās mūzikas vēstnesim *gramophone.co.uk*. “Balva ir liels novērtējums un gods, kas vienlaicīgi ir arī motivācija turp-

mākajam darbam.” Jau tad, kad tika nosaukts šā gada laureāta vārds, Mariss Jansons izteica nodomu paredzamo naudas godalgu ziedot Mīnchenes radio simfoniskā orķestra koncertzāles celtniecībai.

Simensa balva, kurai šogad aprit 40 gadu, līdz šim ir piešķirta britu komponistam un pianistam Bendžaminam Britenam, čellistam Mstislavam Rostropovičam, austriešu diriģentam Herbertam fon Karajanam, amerikāņu komponistam Leonardam Bernsteinam un citiem izciliem mūziķiem. Ernsta fon Simensa fonds šogad ir piešķīris balvas trijiem komponistiem. 35 000 eiro saņems komponists no Šveices Davids Filips Hefti, kanadietis Semijs Musa un serbs Marko Nikodijevičs.

Starp ievērojamākiem apbalvojumiem, kādus līdz šim saņēmis Mariss Jansons, ir jāmin Norvēģijas Karalisko Nopelnu krusts, 2. šķiras Triju Zvaigžņu ordenis, *Grammy* balva kategorijā “Labākais orķestra sniegums”, Bavārijas Nopelnu ordenis, kā arī Austrijas Goda zīme par nopelniem zinātnē un mākslā.

Latvijas Republikas Saeimas priekšsēde Solvita Āboltoņa nosūtījusi vēstuli izcilajam latviešu diriģentam Marisam Jansonam, apsveicot viņu par Ernsta fon Simensa balvu un paužot cieņu pasaulslavenā mākslinieka panākumiem, degsmei un iedvesmai.

“Mūzika ir liela mistērija. Ik vakaru, nodziestot gaismām un atveroties priekšskaram, klausītājs aizmirst ikdienu, izdomā dziļas domas, izdzīvo skumjas un prieku. Šīs mistērijas radīšanā zīli diriģenta rokās tur kāds augstāks radošs spēks. Taču tikai vislielākajiem Meistariem izdodas šo mistēriju ne tikai izprast un izjust pašiem, bet arī iedvesmot mūziķus, ļaut viņiem izdzīvot neiedomājamo, apburt, sapurināt, pārliecināt un nodot šo degsmi tālāk - saviem klausītājiem un savai tautai,” raksturojot Marisa Jansona talantu, apsveikumā raksta S. Āboltoņa.

Plašam mūzikas draugu pulkam 7. jūnija vakarā bija izdevība Latvijas Radio 3 *Klasika* kanālī noklausīties Bavārijas radio simfoniskā orķestra koncerta tiešraidi no Mīnchenes Marisa Jansona vadībā un starpbrīdī noklausīties interviju ar Maestro.

Pasaules brīvo latviešu apvienības KULTŪRAS FONDA ATGĀDINĀJUMS

Līdzekļu pieprasījumi PBLA KF iesniedzami līdz 2013. gada 1. jūlijam.

Līdzekļu pieprasījumi izglītības un kultūras projektu atbalstam iesūtāmi elektroniski (vai pa pastu) **Vijai Zuntakai-Bērziņai** - vija@berzins-design.com, vai 58 Dix Woods Dr.,

Melville, NY, 11747, USA.

Ja līdzekļu pieprasījums pārsniedz ASV\$1000, iesniegumam jāpievieno izdevumu apraksts. Visiem pieprasījumiem jāpievieno **vismaz divas atsauksmes vēstules.**

Līdzekļu pieprasījumu veidlapas atrodamas PBLA mājaslapā - www.PBLA.lv - sadaļā PBLA Kultūras fonds.

PBLA KF

ELA noslēdz līgumu saistībā ar projektu „Eiropas Vasaras skola 2013”

Lai veicinātu un stiprinātu ārpus Latvijas un Latvijā dzīvojošo pusaudžu latvisko piederību, 2013. gada vasarā no 28. jūlija līdz 11. augustam viesu namā „Vecmūiža” Salacgrīvas novada Liepupes pagastā notiks Eiropas Vasaras skola 2013 (EVS 2013).

Sabiedrības integrācijas fonds tā sekretariāta direktores Aijas Baueres personā un Eiropas Latviešu apvienība (ELA) tās prezidija priekšsēža Alža Austersa personā nupat noslēguši Latvijas NVO fonda programmas sabiedrības saliedēšanai „Ārpusskolas pasākumu programma” projekta īstenošanas līgumu, kas saistīts ar iepriekš minēto projektu. Līguma realizēšanas periods ir no 13.05.2013. līdz 30.09.2013. Projektam piešķirtais programmas finansējums ir gan no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem, gan no projekta iesniedzēja līdzekļiem.

Nometnes mērķauditorija ir 11 līdz 16 gadus veci latviešu izcelsmes pusaudži no Latvijas un valstīm ārpus Latvijas robežām. Šogad EVS piedalīsies dalībnieki no Latvijas (16), Lielbritānijas (16), Vācijas (5), Īrijas (4), Zviedrijas (7), Francijas (1), Kanadas (2), Igaunijas (1), Briseles (3), vājredzīgi un neredzīgi bērni no Latvijas (4). EVS 2013 ir plānots, ka kopā ar brīvprātīga-

jiem skolotājiem un audzinātājiem piedalīsies 76 dalībnieki.

EVS 2013 vadītāja un rīkotāja ir Dace Ali, līdzrīkotāja – Karoline Zobens-East. Projekta norisē iesaistīti vairāki pāragogi.

EVS 2013 laikā plānotas dažādas aktivitātes. Ikdienas pasākumi ietvers mācību stundas (latviešu valoda, Latvijas vēsture un folklorā) dienas rīta posmā, interešu grupas (rotkalšana, aušana, māksla, sports, EVS avīze, teātris) pēcpusdienās un vakara nodarbības (dziesmu karī, talantu un beztalantu vakars, danču vakars, diskusijas par jaunajiem aktuālām temām, stafetes u.c.). Papildus katru dienu notiks stundu gažas (katra) dziedāšanas un latviešu tautasdeju nodarbības. EVS 2013 nobeigumā notiks svinīgais koncerts, kurā jaunieši uzstājas ar priekšnesumiem.

Eiropas Latviešu apvienības (ELA) komunikāciju referente
Lāsma Ģibiete

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA ★★★★★

WWW.HOTELRADIUNDRAUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAIPNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ “RADI UN DRAUGI”!

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Ministru kabineta sēdes tiešsaistē

Ārlietu ministrijas Plānošanas grupas Projektu koordinatore Annija Senakola Valsts kancelejas vārdā plašsaziņas līdzekļiem nosūtījusi ziņu, ka ar 11. jūniju uzsāktas Latvijas Republikas Ministru kabineta sēžu **pārraides tiešsaistē**, nodrošinot iespēju ikvienam interesentam Latvijā un pasaulē sekot līdzi valdības lēmumu pieņemšanas procesam.

EK oficiāli apstiprina atbalstu eiro ieviešanai Latvijā

Eiropas Komisija 5. jūnijā oficiāli pauda atbalstu eiro ieviešanai Latvijā. Ziņojumā secināts, ka Latvija pārlicinoši izpildījusi visus kritērijus eiro ieviešanai, un tāpēc EK iesaka Latvijas nacionālo valūtu latu ar 2014. gada 1. janvāri nomainīt pret eiro. Eiropas Savienības ekonomikas un monetāro lietu komisārs Olli Rēns (*attēlā*) norādīja, ka eiro ieviešana Latvijā ir smagi izcīnīts sasniegums. "Latvija ir panākusi augsta līmeņa ekonomisko konvergenci ar eirozonu. Es ar prieku varu paziņot - mēs savos slēdzienos esam secinājuši, ka Latvija ir gatava pāriet uz eiro no nākamā gada 1. janvāra," paziņoja komisārs.

Iepriekš oficiālo konverģences ziņojumu publicēja arī Eiropas Centrālā banka (ECB). Tas tāpat ir Latvijai pozitīvs un apliecina, ka valsts izpilda visus kritērijus, lai ieviestu eiro. Komisija norāda, ka Latvija veikusi nepieciešamās maiņas likumdošanā, kas nepieciešamas eiro ieviešanai, un ir izpildījusi kritēriju par cenu stabilitāti. (Vairāk lasiet arī 7. un 8. lpp.)

Polijas prezidenta vizīte Latvijā

Vienas dienas vizītē Latvijā bija ieradies Polijas prezidents Bronislavs Komarovskis (*attēlā*). Vizītes sākumā Bronislavs Komarovskis un Latvijas prezidents Andris Bērziņš apmeklēja Daugavpils pilsētu un Daugavpils novadu. Daugavpils novada apmeklējuma laikā abu valstu prezidenti Svētes Kultūras centrā parakstīja sadarbības līgumu starp Latgales un Mazpolijas reģionu.

Bronislavs Komarovskis piedalījās Leona Plātera memoriālās plāksnes atklāšanā Daugavpilī, apmeklēja Marka Rotko mākslas

centru, kā arī piedalījās seminārā "Polijas kopiena Latgalē: 1863. gads un mūsdienas".

Īrijas premjērministrs Latvijā

Valsts prezidents Andris Bērziņš sarunā ar Īrijas Ministru prezidentu Endu Keniju (*attēlā*) pauda cerību par turpmāku sekmīgu Latvijas un Īrijas divpusējo sadarbību un politisko dialogu, kā arī aicināja izmantot Latviju par uzņēmējdarbības platformu, lai attīstītu sadarbību ar Baltijas valstīm, Krieviju un NVS valstīm, kā arī ar Austrumu partnerības un Centrālāsijas valstīm.

Īrijas Ministru prezidents apsveica Latvijas Valsts prezidentu par pozitīvo Eiropas Komisijas un Eiropas Centrālās bankas vērtējumu Latvijas gatavībai iestāties eirozonā, kā arī par Latvijas saņemto uzaicinājumu pievienoties Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijai (OECD). Savukārt A. Bērziņš pateicās E. Kenijam par Īrijas pausto atbalstu Latvijas dalībai šajā organizācijā un Latvijas iestājam eirozonā.

Noslēgsies LELB 26. Sinode

7.-8. jūnijā Rīgas Domā risinājās LELB 26. sinode, kurā luterāņu 288 draudžu pārstāvji lēma par Baznīcas pastāvēšanai būtiskiem jautājumiem. Sinodē piedalījās 395 draudžu pārstāvji (mācītāji, draudžu priekšnieki, Virvaldes locekļi u.c.) jeb 89% no visiem balsstiesīgajiem. Sinodes darbā piedalījās arī 18 ārzemju viesi. (Vairāk lasiet *nākamajā numurā*)

Latvija pasaules zaļāko valstu trijniekā

Jēla universitāte katru gadu nosaka zaļākās valstis, par pamatu ņemot īpašu indeksu, kas valstis sarindo pēc to snieguma vides aizsardzībā. Latvija kopā ar Šveici un Norvēģiju ierindota starp septiņām pasaules zaļākajām valstīm 2012. gadā. Šīs valstis ir Šveice, Latvija, Norvēģija, Luksemburga, Kostarika, Francija un Austrija. (Vairāk lasiet *K. Streipa komentārā 5. lpp.*)

Šveice pirmajā vietā ierindota tāpēc, ka tās ekosistēma ir trauslākā pasaulē un ka Alpu kalnos sastopamas unikālas ekosistēmas un augi, kaš nav atrodami zemākās vietās. Šveice zaļu dzīviesveidu jeb vides aizsardzību nosauksi par vienu no savas politikas prioritātēm. Latvija minēta kā Austrumeiropas valsts,

kas īpašā kampaņā iedrošina savus pavalstniekus kļūt videi draudzīgākiem.

Britanijas vēstniece mācās latviešu valodu

"Ekselences, dāmas un kungi, paldies, ka esat šovakar ar mums. Es mācos latviešu valodu, taču latviski runāju mazliet," uzrunājot viesus svinībās par godu Lielbritanijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes karalienes Elizabetes dzimšanas dienai, sacīja jaunā britu vēstniece Latvijā Sāra Koulija (*attēlā*).

Par Latviju Koulijai radušies labākie iespaidi, un ikviens viņas satiktais cilvēks bijis neticami premtimnākošs. Vēstniece Rīgu uzskata par pilsētu, kurā ir patīkami uzturēties, un jau ir apmeklējusi Liepāju, Siguldu un Jelgavu, turklāt Latvijas lauki viņai atgādinot vietu Lielbritānijā, kur viņa dzimusi un uzaugusi.

Itālijas valsts apbalvojumi

2. jūnijs ir Itālijas Republikas proklamēšanas diena. Šo svētku priekšvakarā – 28. maija vakarā svinīgā cermonijā Itālijas vēstnieka Latvijā Polici kunga rezidencē Rīgā tika pasniegti Itālijas prezidenta Džordžo Napolitano parakstīti apliecinājumi par Itālijas valsts apbalvojumu *Orden al Merito de la Repubblica Italiana* piešķiršanu. Apbalvojumus saņēma veselības ministre **Ingrīda Circene**, Rīgas Pieminekļu aģentūras direktors, RLB priekšsēdis **Guntis Gailītis** un Rīgas domes deputāts **Jefimijs Klementjevs**.

Guntis Gailītis

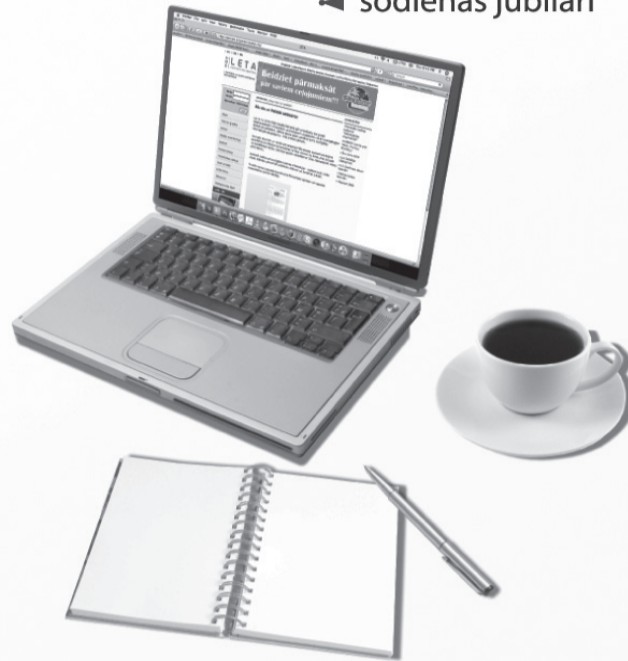
Iesaka Rīgai un Ūmeo piešķirt Melinas Merkuri balvu

Eiropas žūrija, kas novēro Rīgas un Ūmeo gatavošanos 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsētas notikumiem, nolēmusi abas pilsētas izvirzīt Melinas Merkuri balvai, ko piešķir Eiropas Komisija (EK). Balvas vērtība ir 1,5 miljoni eiro (1,05 miljoni latu) katrai pilsētai.

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc rītu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

Melina Merkuri

Rīgu un Ūmeo, tāpat kā visas pārējās pilsētas, kas izpelnījušās Eiropas kultūras galvaspilsētas godu, vērtē konsultātīva novērotāju žūrija, kurā raugās, lai pilsētu sagatavotā programma atbilstu prominentā titula līmenim un lai pilsētas izpildītu saistības, ko uzņēmušās jau pirms titula oficiālās piešķiršanas.

Baiba Skride atskaņos Čaikovska Vijolkoncertu

20. jūnijā plkst. 20 Dzintaru koncertzālē notiks *Rīgas festivāla 2013* nobeiguma koncerts, kurā izcilā latviešu vijolniece Baiba Skride kopā ar Lietuvas Nacionālo simfonisko orķestri un diriģentu Modestu Pitrenu atskaņos pasakaini skaisto Pēterā Čaikovska *Vijolkoncertu*. Izcilās latviešu vijolnieces koncerti vienmēr ir gaidīts, nozīmīgs notikums Latvijas mūzikas dzīvē. Vēl spilgtā

Baiba Skride

atmiņā ir brīnišķīgais Johanneses Brāmsa *Vijolkoncerta* atskaņojums pagājušā gada oktobrī kopā ar Birminghamas simfonisko orķestri un diriģentu Andri Nelsonu, par ko Baiba saņēma Lielo mūzikas balvu 2012 kategorijā "Par izcilu interpretāciju". Koncertā dziedās arī izcilā soliste no Kanadas Miša Brigergosmane.

Miša Brigergosmane

Mocarts un apavi no Holivudas Daugavpils teātrī

Daugavpils teātrī notiks Oļega Šapoņikova režisētās Volfanga Amadeja Mocarta operas "Teātra direktors" pirmizrāde. Teātris jauniestudējumam pasūtījis apavu partiju no fabrikas Holivudā, kur apavi tiek darināti arī Madonnai un Lady Gagai. Par radošu, brīžiem izaicinošu un ekstravagantu vizuālo noformējumu parūpējušās scenogrades un kostīmu mākslinieces Inga Bermaka un Agnese Stabiņa. Šis Mocarta operas iestudējums pirmizrādi piedzīvos ne tikai Daugavpilī un Latvijā, bet arī pārējās Baltijas valstīs.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJĀ DIENU RITĒJUMĀ

Vēstniecībā Minskā atvērta U. Bērziņa grāmata „Lakstīgalas kliegz, bet es latviski...” baltkrieņu valodā

Latvijas vēstniecībā Baltkrievijā tika atvērta latviešu dzejnieka Ulža Bērziņa (*attēlā*) baltkrieņu valodā izdotsis dzejoļu krājums „Lakstīgalas kliegz, bet es latviski...”.

Atklājot svinīgo sarīkojumu, viesus uzrunāja Latvijas vēstnieks Baltkrievijā Michails Popkovs, dzejoļu autors Uldis Bērziņš nolāsija savus jaunākos darbus. Grāmatas atvēršanas sarīkojumā piedalījās baltkrieņu diasporas pārstāvji, biedrības „Baltkrievija – Latvija” un Baltkrievu draudzības un kultūras biedrības dalībnieki, Baltkrievijas Rakstnieku savienības pārstāvji un žurnālisti.

10 gadu jubileja pirmajam studentam

Pēc vidējās izglītības programmas *A-Level* eksāmenu rezultātiem 2012. gada *Financial Times* vidusskolu rangurā tabulās kolleģa *Cambridge Tutors College* ierindojusies 38. vietā (no 2179 skolām). Šogad aprit 10 gadi, kopš pirmais students no Latvijas iestājās augsta prestiža *Cambridge Tutors College* Anglijā. Svinot šo gadskārtu, kolleģa marta sākumā Baltijas valstīs izsludināja stipendiju konkursu ar galveno balvu – 30 000 GBP, kas pilnīgi sedz divgadīgās britu vidējās izglītības *A-Level* programmas mācību maksu par abiem gadiem CTC kolleģā.

Pirmo vietu un 100 % stipendiju mācību maksas segšanai saņēma Rīgas 1. ģimnazijas 11. klases skolniece **Jana Harlamova**. Jau kopš pirmās klases Jana veiksmīgi piedalījies dažādās olimpiādās. 2012./2013. mācību gadā viņa ieguvis atzinības rakstu rajona matemātikas olimpiādā un 3. vietu ekonomikas olimpiādā. Nākotnes ieceres meitene saista ar studijām ekonomikas vai finanču jomā Oksfordas universitātē vai Londonas ekonomikas skolā (*LSE*).

Igaunijā labdarības koncerts „No sirds uz sirdi”

Lai sniegtu atbalstu Igaunijas bērniem, kas aug bez vecākiem, Tallinā notika labdarības kon-

certs „No sirds uz sirdi”. Idejas autore un patronese ir Latvijas vēstnieka Igaunijā dzīvesbiedre Ināra Eichenbauma. Koncerts notika Tallinas Jāņa baznīcā Brīvības laukumā un tika organizēts projekta cikla *growBALTIC* ietvaros.

Koncertā piedalījās Igaunijā iecienīta dziedātāja un komponiste Sīri Sisaska. Ināra Eichenbauma (pa kr.) un Sīri Sisaska

Šo projektu atbalstīja I. Eichenbaumas izveidotais Tallinas diplomātu, kā arī Igaunijas latviešu koris „Ziemeļu balsis” (vada Ilmārs Millers). Ar lielisku klavier spēli sarīkojuma publiku priecēja Igaunijas Mūzikas un teātra akadēmijas studente Magone Runka.

Tretjakova galerijā Maskavā izstāde „Gustavs Klucis. Tiesības uz eksperimentu”

Latvijas vēstniecības Krievijā vadītāja vietnieks Klāvs Sniedze piedalījās svinīgā izstādes „Gustavs Klucis. Tiesības uz eksperimentu” atklāšanā Tretjakova galerijā Maskavā. Sadarbībā ar Latvijas Nacionālo mākslas muzeju pirmo reizi tiek izstādīti līdz šim vēl Krievijā neredzēti Gustava Kluča mākslas darbi.

Latvijas vēstniecības Krievijā vārdā K. Sniedze izteica pateicību Tretjakova galerijas direktorei par šī izcilā latviešu izcelsmes mākslinieka izstādes organizēšanu, kā arī Latvijas Nacionālā mākslas muzeja direktorei Mārai Lācei par sniegto iespēju izrādīt tik plašu Gustava Kluča populārāko darbu kolekciju. Vēstniecība izsaka pateicību Guntim Belēvičam par atbalstu izstādes organizēšanā.

„Sapņu komanda 1935” Taškentā

Taškentā notika Eiropas Filmu nedēļa Eiropas dienas sarīkojumu ietvaros. Tika demonstrētas Austrijas, Bulgārijas, Čehijas, Francijas, Igaunijas, Itālijas, Rumānijas, Slovākijas, Somijas un Vācijas filmas. Latviju pārstāvēja filma „Sapņu komanda 1935”. To noskatījās vairāk nekā divsimt cilvēku.

Japānā iepazīst Latvijas produkciju

Latvijas vēstnieks Japānā Pēteris Vaivars (*attēlā*) atklāja svinīgu sarīkojumu un rīkoja pieņemšanu par godu „Latvijas Dizaina dienām”.

Sarīkojumā viesiem bija iespēja iepazīties arī ar Latvijā ražotiem pārtikas produktiem – „Lāču” rupjmaizi, „Latvijas Piena” ražotiem sieriem „Triakā”, kaviāru „Mottra”, šokolādi „Emils Gustavs” un „Latvijas balzama” produkciju. Vēstnieks informēja klātesošos par Latvijas kultūras un ekonomikas aktualitātēm, kā arī aicināja apmeklēt Latviju. „Latvijas Dizaina dienu” ietvaros tika demonstrētas arī filmas par Dziesmu un deju svētkiem, kā arī prezentēta Rīga – Eiropas kultūras galvaspilsēta 2014. gadā.

Zviedrijā runā par iespējām sadarboties ekonomikā

Latvijas vēstniece Zviedrijā Maija Manika darba vizītē apmeklēja Dienvidzviedrijas pilsētu Karlskrūnu. Vēstniece tikās ar Karlskrūnas pašvaldības vadību, Blēkinges lēņa Reģiona attīstības padomes pārstāvjiem, kuģniecības sabiedrības *Stena Line* vadību, kā arī piedalījās seminārā par ekonomiskās sadarbības perspektīvām. Seminārā ar prezentāciju uzstājās Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras pārstāve Zviedrijā Austrā Krēslīša.

Lietuvā pasniedz „Nameja balvu 2013”

Latvijas vēstniecībā Lietuvā notika „Nameja balvas 2013” pasniegšanas ceremonija, kurā tika apbalvoti Latvijas veiksmīgākie uzņēmēji un viņu sadarbības partneri Lietuvā. Konkurss „Nameja balva” organizēja Latvijas vēstniecība Lietuvā ciešā sadarbībā ar Latvijas Tirdzniecības palātu Lietuvā. Par uzņēmumu saņēmumiem 2012. gadā Nameja balvas šogad tika pasniegtas sešās nominācijās – straujākais pieaugums, sociāli atbildīgākais uzņēmums, populārākais Latvijas zīmols Lietuvā, lielākās investīcijas Lietuvā, labākais partneris – Lietuvas uzņēmums.

Kaņakuģi un vērienīgas militārās mācības Ventspils ostā

No 7. līdz 10. jūnijam Baltijas jūrā notika vienas no lielākajām jūras militārām mācībām, kuņģus piedalījās 35 kaņakuģi no 13 valstīm.

Ventspilnieki un pilsētas viesi varēja apskatīt kaņakuģus. Kuģu apkalpe labprāt atbildēja uz interesentu jautājumiem un pa-

stāstīja par kuģu militāro nozīmi. Viesiem koncertu sniedza Latvijas un ASV militārie jūras kara flotes orķestri.

Konference „Pompeju pēdējā diena” Rundālē

Rundāles pils muzejā notika starptautiska zinātniska konference „Pompeju pēdējā diena”. Konferencē projekta vadītāja Dr. art. Ginta Gerharde-Upeniece (*attēlā*), norādīja, ka ideju par

projektu „Pompeju pēdējā diena” iedvesmojusi labi pazīstamā krievu māksliniece Karla Brilova tāda paša nosaukuma glezna – „Pompeju pēdējā diena”. Konferencē tika runāts par ļoti nopietniem jautājumiem, galvenokārt par kultūras mantojuma inventārizāciju. Konferencē piedalījās plaši pazīstami lektori – Krievijas vēsturnieks Georgijs Vvedenskis, Lietuvas pārstāve Dr. art. Rasa Andrušite-Žukiene, Dr. Emanuela Danšena no Francijas, ungāru etnografe-muzeoģe Dr. Iboja Berecki, Vācijas Vēstures muzeja kurators Dr. Arnulfs Skriba u. c.

Izstādē Latvijas vēstures relikvijas

Latvijas Nacionālā vēstures muzejā atklāta izstāde „100 Latvijas vēstures relikvijas”. Tas ir stāsts par mūsu valsts vēstures svarīgākajiem pieturas punktiem, mēģinājums ilustrēt Latvijas vēstures lappuses ar muzeja darbinieku savāktām, pētītām, saglabātām un saglabātām lietām.

Izstādē apskatāmi pieci eksponāti un piecas Latvijas vēstures lappuses: 150 gadus sens Virgas pagasta līgavas tērps, *Minox* – pasaulē pirmais miniatūrais fotoaparāts, Triju Zvaigžņu ordenis – Latvijas Republikas augstākais apbalvojums, Saksukalna zobens, Kāzu kleita – laimes un nelaiimes lieciniece.

Venēcijas biennālē Latvijas paviljonā atklāta ekspozīcija North by Northeast

Venēcijas mākslas biennālē 31. maijā atklāta Latvijas ekspozīcija *North by Northeast* (Ziemeļi – Ziemeļaustrumi), ko šogad radījuši divi laikmetīgās mākslas pārstāvji – Kaspars Podnieks un Krišs Salmanis.

Ekspozīcijas atklāšana

Ekspozīcijas atklāšanā piedalījās Latvijas Republikas kultūras ministres padomniece Jānis Dripe, Latvijas vēstniece Itālijā Elita Kuzma, projekta pārstāvji, kā arī citi ārvalstu un Latvijas mākslas eksperti. Kopumā Latvijas paviljona atklāšanu apmeklējuši ap 500 mākslas interesentu.

Suitu sievas Briselē protestēs pret Alfrēdu Rubiku

Gudenieku suitu sievas saniknojis eirodeputāts Alfrēds Rubiks (*Saskaņas centrs*), kad viņš 1. maijā Latvijas Sociālistiskās partijas mītiņā Grīziņkalnā gan noliedza Latvijas okupāciju, gan attaisoja 1949. gada deportācijas. Suitu sievas ir gatavas doties uz Briseli un tur rīkot piketus pret Rubiku.

Savukārt Gudenieku etnografiskā ansambļa vadītāja, Triju Zvaigžņu ordeņa kavaliere Lidija Jansone, kas pati 1949. gada martā, būdama maza meitene, tikusi represēta, nolēmusi pret Rubiku izvērst publiskas akcijas. Viņa ir gatava kopā ar citām suitu tēnēm (Gudenieku sievu ansambli ir 17 sievas) doties uz Eiroparlamenta mītnes vietu – Briseli un tur veselu nedēļu pie Eiroparlamenta ēkas piketēt pret Rubiku, prasot, lai viņš noliktu eirodeputāta mandātu.

Sāk būvēt vagonu rūpnīcu Jelgavā

Jelgavā svinīgā ceremonijā, iemūrojot simbolisko kapsulu ar vēstījumu nākamajam paaudzēm, Latvijas un Krievijas valsts amatpersonas, kā arī *Uralvagonzavod* un *UVZ Baltija* vadība atklāja vagonbūves rūpnīcas celtniecības uzsākšanu. Vēstījumā teikts, ka šī rūpnīca simbolizē mašīnbūves nozares – krasas vagonu ražošanas atdzimšanu Latvijā. Sarīkojumā piedalījās Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Visādi valstiski veidojumi

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Zeme, zeme, kas tā zeme, ko tā mūsu dziesma prasa? Zeme - tā ir valsts, Kaspaņolas trimdā vēsmojo Rainis.

Apvienoto Nāciju organizācijā (ANO)

patlaban kā pilntiesīgas locekles ir pārstāvētas 193 valstis, tostarp tādi punduriši kā Tuvalu un Palau - Klusā okeana saliņas. Latvijas Republika, kas par ANO dalībvalsti kļuva 1991. gadā, starpkaru periodā bija godam pārstāvēta tās priekštecē - Tautu Savienībā (League of Nations).

Ārpus minētās 193 ANO dalībvalstu kopības paliek kāds ducis veidojumu, kuriem ir valstisks, gandrīz valstisks vai *de facto* valstisks statuss. Ir vērts pakavēties pie šīs parādības.

Pirmā būtu jāpiemin **Taivana**, kuņas oficiālais nosaukums ir *ROC (Republic of China) Taipei*. 1945. gadā, kad tika nodibināta ANO, Ķīna, būdama viena no uzvarētājiem, ieguva pastāvīgu vietu Drošības Padomē ar veto tiesībām. Taču 1949. gadā Ķīnas komunisti ar Mao priekšgalā sa-

kāva toreizējās Ķīnas valdības kaņšpēku un tā pārcēlās uz Taivanas salu. 1971. gadā Ķīnai pienākošos vietu Drošības Padomē ieņēma komunistiskā Ķīnas Tautas Republika (*PRC - People's Republic of China*), un Taivana zaudēja ANO dalībvalsts statusu. Tagad *ROC Taipei* ir plaukstoša valsts, kuņā valda parlamentāra demokratija un kuņas ekonomika ierindojas pasaules pirmajā desmitniekā. Un, lūk, kāds paradokss: tiklīdz šī *ROC* pasludinās savu neatkarību *de iure*, komunistiskā Ķīna, kas to uzskata par savu provinci, patur tiesības pakļaut to sev ar bruņotu spēku ... bet šis allaž atkārtojamais drauds nebūt nekavē labas ekonomiskās attiecības starp "abām Ķīnām", kuņas šķir jūras šaurums, un komunistiskajā Ķīnā sekmīgi darbojas simtiem Taivanas uzņēmēju un lielrūpnieku. Un Taivāņu ārvalstīs pārstāv nevis vēstniecības, bet "tirdzniecības un kultūras misijas", kas faktiski ir tas pats.

Īpašs gadījums ir **Palestīna**, kuņai nesen ANO ietvaros tika piešķirts novērotāja statuss - kā *State of Palestine*. Bet te ir divi "āķi".

Pirmkārt, Palestīnas administrācija (*Palestinian National Authority, PNA*) faktiski kontrolē tikai astoņas pilsētas t.s. Rietumkrastā (*West Bank*) un apkārtējos ciematus. PNA prezidenta Mahmuda Abasa mitoklis ir Ramalla (ziemeļos no Jeruzalemes), ir valdība, ir parlaments, ir sava policija un žandarmērija, bet militāro kontroli, kā zināms, īsteno Izraēlas armija. Otrkārt, Palestīnā formāli ietilpinātā Gāzas joslā (pusotra miliona iedzīvotāju) pie varas atrodas radikālo, nesamierināmo islāmistu apvienība **HAMAS**, kuņas vadība atrodas kaņas stāvoklī ar Izraēlu un neatzīst pat tās eksistencei tiesības. Tātad *State of Palestine* pastāv tikai uz papīra, kaut gan Ramallā tiek izsniegtas pase ar šādu uzrakstu.

Divains veidojums ir **Kalnu Karabachas Republika** (NKR) jeb (armēniski) *Arcacha*. 1988. gadā Kalnu Karabachas autonomā apgabala padome lūdza Kremli gādāt par to, lai šis apgabals, kas atrodas Azerbaidžānas PSR sastāvā, varētu pievienoties "mātei" - Armēnijas PSR. Azerbaidžānas PSR bija pret, sākās savstarpēji armēņu

un azēru grautiņi un "etniskās tīrīšanas", kuņām sekoja asiņains kaņš, kas 1994. gadā beidzās ar traulu panieru. Bet pa to laiku armēņi bija paguvuši proklamēt atsevišķu "suverēnu" Kalnu Karabachas republiku (NKR), kas pievienoja sev septiņus Azerbaidžānas arpriņķus, un tagad Armēnijas galvaspilsētā Erevanā tiek runāts par "divām armēņu valstīm", un otrai no tām esot sava patstāvīga pozīcija. Viltīgs gājiens Kaukaza "lielajā spēlē"...

Balkānos formāli suverēna ir **Kosova**, kuņas neatkarību atzinušas kādas 40 valstis. Taču Krievija, kuņai Drošības Padomē ir veto tiesības, to darīt atsakās. Kosovā albāņu ipatsvars ir 95%, un faktiski tā ir "otra albāņu valsts" līdzās Albānijai. Arī tur tagad ir sāpīgs "āķis": Kosovas ziemeļos ir viens aprīņķis, kur serbu minoritāte vēl ir pārsvarā, un tagad turienes serbu nacionālisti izveidojuši savu "valdību" un ir gatavi proklamēt šī stūrīša neatkarību, lai pēc tam prasītu tā pievienošanu Serbijai.

Ir tāda *de facto* valsts - **TRNC** jeb **Ziemeļu Kīpras turku republika**. To atzīst tikai pati Turcija, kas tajā uztur ekspedīcijas korpusu. Tās galvaspilsēta ir Nikosijas (Lefkosa) ziemeļu sektors, bet dienvidu sektors ir Kīpras Republikas - grieķu apdzīvotās Eiropas Savie-

nības dalībvalsts galvaspilsēta. Tā nu šī "Afrodītes sala" paliek sadalīta, un diez vai šī situācija paredzamā nākotnē mainīsies.

Ģaņa un šaura zemes sloksne pieglaudusies Dņestras upes austrumkrastam: tā ir **Piedņestras republika** (ap 500 000 iedzīvotāju). Tā ir pārsvarā krieviska valstele, kuņas vadībā ir neostālīnisti un kuņas ģerbonī laistās sirpis un āmurs. Rit ļoti gausas sarunas par tādu kā konfederāciju ar neatkarīgo Moldovu Dņestras otrā krastā, bet te vēl ilgi būs jāliek jautājuma zīme.

Kopš 2008. gada rudens Krievija atzīst **Abchāzijas** un **Dienvidosētijas** neatkarību. Faktiski šie Gruzijai atņemtie novadi ir Kremļa protektorāti, kuņus sargā Krievijas bruņotie spēki. Abchāzijā vietējie iedzīvotāji gan sūdzas par krieviem, kas uzpērk viņu zemi, ipaši kūrvietais joslā. Vai tas kaut ko neatgādina?

Visbeidzot jāpiebilst, ka Irakas ziemeļos faktiski pastāv un sekmīgi attīstās puslīdz suverēna **Kurdistāna** ar galvaspilsētu Erbilu. Tajā dzīvo pieci miljoni kurdu, kuņiem pievienojušies 150 000 tautiešu - kurdu bēgļi no Sirijas. Tā var kļūt par gaišu bāku 20 miljoniem kurdu, kuņi mīt Priekšāzijas reģionā.

Franks Gordons

Cik zaļi esam?

Jēla universitātē Amerikas Savienotajās Valstīs katru gadu veic pētījumu, lai noteiktu, kuņas pasaules valstis ir "viszaļākās", tātad - kuņām veicas vislabāk, ja runa ir par vides aizsardzību.

Latvija, kas pietiekami daudz indeksos kotējas visnotaļ zemu (viens no trīcgākajām valstīm Eiropas Savienībā u.tml.), šoreiz var justies itin lepna, jo Jēlas akadēmiķi ir lēmuši, ka mūsējā ir otra zaļākā valsts pasaulē. Vienīgi Šveice šajā ziņā mūs ir apsteigusi.

Nav nekādu šaubu, ka Latvija tiri fiziskā nozīmē ir gana zaļa. Mūsu valsti meži stiepjas varenā plašumā, un, lai gan vienmēr īgno latviešu ieskatā mežs tiek izcirsts, patiesība ir tāda, ka Latvijas mežsaimnieki katru gadu iestāda vairāk koku nekā nocērt, tā nodrošinot meža ilgtspēju. Protams, jauns kociņš vēl ilgi nebūs ekonomiski vērtīgs, taču ir labi, ka meža atjaunošana turpinās nepārtraukti.

Daudzmaz zaļi esam arī energoresursu ziņā. Ievērojamu daļu šo resursu nodrošina hidroelektrostacijas uz Daugavas, un ūdens, protams, ir ļoti zaļš resurss salīdzinājumā, teiksim, ar naftu. Tiesa, ļoti lielā mērā joprojām esam atkarīgi no dabas gāzes un konkrēti no Krievijas energogiganta *Gazprom*. Lasītāji noteikti zina, ka Maskava nekad nav kautrējusies *Gazprom* izmantot par politisku ieroci. "Pēc vajadzības" krāns savulaik piegriezts i Baltkrievijai, i Ukrainai, piedevām pirms pāris gadiem šī patvaļa ziemā teju vai bez gāzes neatstāja lielu daļu Rietumeiropas. Politisks jautājums

Latvijai liek izvēlēties starp Eiropas Savienības prasībām un dzīves realitāti. Proti, ES pieprasa gāzes tirgus atvēršanu, lai tajā varētu piedalīties visi, bet, tā kā Latvijai patlaban nav un vismaz tuvākajā nākotnē nebūs gāzes vadu, kas to savienotu ar Rietumeiropu, no Krievijas vien esam un vēl kādu strēķīti būs atkarīgi.

Pirms pāris mēnešiem Ministru prezidents Valdis Dombrovskis tikās ar Krievijas premjeru Dmitriju Medvedevu. Kaimiņvalsts kolēģa par gāzes tirgus atvēršanu esot izrādījis sapratni, taču reālijas tomēr ir un paliek reālijas, un lielāka teikšana kaimiņvalsti tomēr ir tās caram Vladimiram. Tāpēc ir pamats šaubīties, vai viņš izrādīs tikpat lielu sapratni, jo tāda pašā mērā, kādā Latvija ir atkarīga no *Gazprom* gāzes, visa Krievijas visnotaļ ļodzīgā tautsaimniecība ir atkarīga no tā, cik minētais uzņēmums spēj nopelnīt.

Ko vēl varam teikt par "zaļumu" mūsu valsti? Daudz ir runāts par alternatīviem energoresursu avotiem. Hidrostacijas ir ne vien uz Daugavas, bet arī uz mazākām upītēm. Arī mežs piedāvā pietiekami daudz energoresursu. Pē kokapstrādes paliek atkritumi, no kā ražo šķeldu, un jau tagad pašvaldības šur tur Latvijā nepieciešamo elektrību un siltumu ražo katlumājās, kur izmanto tieši biomasu un neko citu. Mūsu valsti vietumis ir vēja turbīnas, bet to plašāku izmantošanu traucē ne jau Latvijā vien ierastā iebilde "manā dārzā ne". Lai arī būdamas itin "zaļas", vēja turbīnas var radīt troksni, to devumu ainaviskumam var apšaubīt, turklāt ļaudis

arī raizējas par to, ka turbīnas var kaitēt putniem.

Latvijas valdība savukārt ar īpaši "zaļu" domāšanu nav izcēlusies. Lai gan vajadzētu domāt par alternatīvu energoresursu plašāku izmantošanu, valdība ir lauzījusi galvu par sašķidrinātas dabasgāzes termināļa celtniecību. Zināmas cerības savulaik deva doma, ka ūdeņos pie Latvijas krastiem varētu būt atrodama nafta. Tiesa, šīs cerības izplēnēja pirms pāris nedēļām, kad uzņēmums, kuņš valdības uzdevumā bija pārbaudījis situāciju, paziņoja, ka tur tomēr nav tādu naftas krājumu, lai būtu vērts sākt intensīvāku uršanas procesu.

Manuprāt, labi vien ir. Naftas platformas jūrā nav pati drošākā vide. Amerikā dzīvojošie lasītāji noteikti labi atceras milzīgo katastrofu, ko izraisīja uzņēmuma *British Petroleum* darbība pie Luiziānas pavalsts krasta, vēl senāk notika tikpat ievērojama katastrofa pie Aļaskas, kad kuģis *Exxon Valdez* ar kapteini "kunga prātā" uztriecās uz sēkļa un pārlūza. Baltijas jūrā šāda veida traģēdija nebūt nav vajadzīga. Pietiek jau ar to, ka pavisam netālu no apdzīvotām vietām Rīgā un Ventspilī tiek krautas un pārkrautas visnotaļ bīstamas vielas. Iespējams, lasītāji atceras gadījumu pirms pāris gadiem, kad kādā konteinerā Rīgā notika ķīmiska reakcija, kuņa tad, ja attiecīgie dienesti nebūtu zibēnīgi reaģējuši, būtu piesārņojusi ļoti lielu apkārtējā ūdens platību.

Valdība ir arī ilgi un dikti *pūdeljusies* ap jautājumu par jaunas kodolspēkstacijas celtniecību. Un te nu Latvija nav viena, doma par spēkstaciju ir Lietuvā, procesā ir

iesaistīta arī Polija, bet ļoti sen nav varēts izlemt, cik lielu daļu attiecīgo izmaksu uzņemt mūsu valsts. Protams, kodolenerģija ir tikai nosacīti "zaļa". Emisiju tā nerada, bet procesa rezultātā radītie ļoti radioaktīvie atkritumi tomēr kaut kur ir jāglabā, un te runa nav par iesaiņošanu plastmasā un iemešanu *mīskastē*.

Ir arī iemesls padomāt par to, cik "zaļi" ir mūsu valsts iedzīvotāji neatkarīgi no tā, ka Jēla universitātes ieskatā mūsu valsts ir otra zaļākā valsts pasaulē. Tā, piemēram, daudz tālāk par spriešanu nav tikts jautājumā par ēku siltināšanu, lai nodrošinātu zemāku apkures izmaksu. Nelaime ir tā, ka daļa maksas par siltināšanu jāuzņemam iedzīvotājiem pašiem, un nekustamā īpašuma privātizācija ar sertifikātiem nozīmē, ka dzīvokļi gan ir privātzēti, bet nebūt nenozīmē, ka cilvēkiem ir pietiekama rocība, lai piedalītos kopīpašuma apsaimniekošanā. Tāpēc siltinātas ir dažādas pašvaldību ēkas, piemēram, bērnodārzi, bet siltināto dzīvokļu namu skaits mūsu valsti joprojām ir minimāls.

Daudzi latvieši, tāpat kā cilvēki citviet pasaulē, ir lieli automobiļu *fani*. Automobilis nav "zaļš", tas patērē degvielu, ko tomēr ražo no tās pašas piesārņotājas naftas. Šajā ziņā es, piemēram, esmu ļoti "zaļš", pie spēkratu stūres pēdējo reizi sēdēju, šķiet, 1998. gadā, automašīnas man nav, un savām transporta vajadzībām es izmantoju kājas, velosipēdu un, kad attālums ir lielāks, sabiedrisko transportu. Labu darbu izdarījusi Rīgas pašvaldība - ir atsevišķie velocelīņi, kā arī uz daudzām ielām ir uzkrāsotais divriteņa šablons, - apliecinājums, ka pa to daļu drikst braukt tieši velosipēdisti. Diemžēl visai bieži pa šo ielas daļu traucas arī

automobiļi, bet vismaz kaut kas šajā jomā tiek darīts, un būtu labi, ja pilsētā būtu vairāk velosipēdistu un mazāk autovadītāju.

Jādomā arī par iepirkšanās kultūru. Kad viesojos Amerikā, pārtikas veikalā man vienmēr tiek piedāvāti papīra maiši, bet Latvijā es to nekad neesmu redzējis. Maišņi ir no plastmasas, un plastmasa, protams, nebūt nav "zaļš" produkts, tieši pretēji. Tiesa, man ir arī drānas maišņi, kuņos salikt preci, bet ne vienmēr es tos atceros paņemt līdzī.

Taču par visu vairāk "zaļuma" sakarā ir jādomā par ko citu, proti, par to, kāda ir cilvēku attieksme pret apkārtējo vidi. Runa ir par Lielo talku, kad ļaudis dodas uz kopt daždažādas vietas un dažkārt tās arī atjauno vai pilnveido. Katru gadu tiek savāktas neiedomājamas tonnas visvisādu atkritumu, kas izmesti mežā, ceļmalā un visur citur, tikai ne izgāztuvē. Grūti spriest, kas ir audzinājis cilvēku, kuņš savu atkritumu maisu izmet mežā (parasti gan veselu atkritumu kaudzi). Es gan pat izlietotu autobusa biļeti turu rociņā, līdz atrodu atkritumu tvertni, jo mamma man ir iemācījusi, ka visu ko mest zemē nav civilizēti. Acīmredzot ne visas mamas ne visiem bērniem to ir iemācījušas.

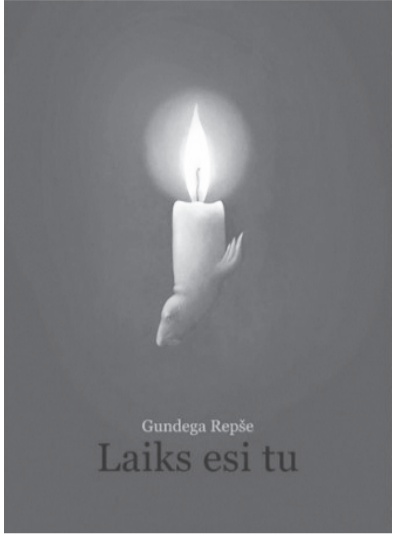
Pirms vairākiem gadiem publicists Viktors Avotiņš par Lielo talku rakstīja, ka sakopta vieta nav tā, kur viesojušies talcinieki, sakopta vieta ir tā, kur talcinieki vispār nav vajadzīgi.

Citiem vārdiem sakot, Latvijas "zaļums" nav tikai meža jautājums vien. Mēs katrs varam darīt krietni daudz vairāk, lai sargātu savu apkārtējo vidi. Visu, kas mums ir rokā, nemetīsim, kur pagadās. Valsts varbūt ir zaļa, bet kā tas ir ar mums?

Kārlis Streips

Gan tā, gan tā

Gundega Repše, Laiks esi tu, Dienas Grāmata, 2013. g., 190 lpp.

„Ir dienas, kad nevaru izturēt latviešu literatūru, kad es to nevaru ciest. Un ir brīži, kad man to gribas aizstāvēt, sargāt un palīdzēt tai.” Tā savā dienasgrāmatā 1995. gada 2. novembrī rakstījusi Gundega Repše. Tagad Repšes 1995. gada beigu gala - 1996. gada un 2012. gada dienasgrāmatas sējumā ar virsrakstu **Laiks esi tu** publicējis apgāds, kam saderīgi pašam ir nosaukums *Dienas Grāmata*.

Mazāk attīstīti cilvēki vai tādi, kas sevi neuzlūko par pietiekami svarīgiem, dienasgrāmatu nemēdz rakstīt. Vienu pakāpi augstāk piedzimušie pieraksta, ko katru dienu ēduši un dzēruši, kurp gājuši, ar ko satikušies. Intelektuāli augstvērtīgākie indivīdi, pie kuriem neapšaubāmi pieskaitāma Gundega Repše, vairāk koncentrējas uz attiecīgās dienas sajūtu un pārdomu atzīmēšanu. Bet, tā kā cilvēks nav viengabalains un spēj būt apsviedīgs, vienas dienas sajūtu un pārdomu virziens var runāt pretī citā dienā justajam un

domātajam. Pat rakstnieces pašvērtējums var būt reizēm negatīvs („Pārāk maz esmu pateikusi labus vārdus”- 32. lpp.), citreiz pozitīvs („Ļoti reti spēju izjust naidu”- 178.). Protams, ikviens cilvēks ir tiesīgs pārdomāt un revidēt iepriekš pateikto, tomēr lasītājam gribētos zināt, kāda tad pēc visādiem maldu, neprecizitāšu, sānu soļiem ir rakstnieka gala pozīcija. Vai latviešu literatūra patiesi pelnījusi, ka to necieš, jeb vai tā būtu „aizstāvamā un sargājama”? Nevar taču gan tā, gan tā. Gala pozīcijas izteikšanai esejās vai apceres forma ir daudz izdevīgāka par dienasgrāmatu.

Izskatās, ka rakstnieci turpat vai depresijā novedusi 2011. – 2012. gada ziema, jo tad dienasgrāmatā sarakstīts daudz aplamību. Nav pat vērts ķerties klāt 2012. gada 14. janvāra apgalvojumam, ka „tauta šobrīd ienīst savu kultūru un māksliniekus”, jo tie ir meli, kas brēc pret debesīm. Ar 8. februāra ierakstu G. Repše būs sanīkojusi savus kolēģus. Viņa raksta: „Kāds šodienas Latvijā izskatās veiksmīgs latviešu rakstnieks? Vispirms – lojāls pastāvošajam režīmam. Ne pārāk daudz lasa. Var pat sacīt – antiintelektuāls...” utt. Kas domāts ar pastāvošo režīmu? Režīms pirmām kārtām nozīmē politisko iekārtu, kas Latvijā ir demokrātiskā, republikāniskā. Vai latviešu rakstniekam drīzāk nāktos būt lojālam kādam citam „režīmam”? Vai režīms ierobežo rakstnieka vārda brīvību?

Ne mazāk skarbi kā rakstniekiem tiek sadots kritiķiem: „Kritika dienas presē tikpat kā neparādās, bet retie vientuļie recenzenti kļūst arvien pašpārliecinā-

tāki, jo pretī jau neviens nerunā” (25.) Visasāk trāpīts Latvijā prominentajam kritiķim Guntim Berelī, kuŗš, uzrakstīdams kādu „skaļu, nesavaldīgu, no prāta drumslām tiru traktātu”, esot „pieteicis kaŗagājienu pret Repši”. (79.) Kaut citas vietas dienasgrāmatā norāda uz Gundegas Repšes distancēšanos no baznīcas un garīdzniekiem, polemikā ar Berelī viņa nevairās citēt pat Kristus vārdus par odžu dzimumu no Mateja evaņģēlija 12. nodaļas. Šī tad nu būtu viena no 178. lappusē minētajām reizēm, kad naidu rakstniece spējusi izjust. Ar ne-laipnībām aplaimotas arī kritiķes Ratinika un Baklāne (123.), bet ārpus Latvijas dzīvojošo lasītāju varētu vairāk ieinteresēt uzbrukums reiz ASV dzīvojušajam literatū pārim Aivaram un Valijai Ruņģiem, jo kāds Valijas raksts nosaukts par skolmeistarisku, Aivara raksti par pseudopravietiskiem u. tml. Ruņģu pāris uzdzēnot „apnicīgus smiekļus”. (18. – 19.) Ja atceramies Ruņģu karsto patriotismu un čaklo piedalīšanos sabiedriskās rosmēs, īpaši jau rakstu laukā, pasmiešanos drīzāk pelnījis Gundegas Repšes pašvērtējums, ka viņa ļoti reti spējot izjust naidu.

Īpaša vieta dienasgrāmatā dota rakstniecei ceļojumam uz Tālajiem Austrumiem, uz Sibīriju ar filmu veidotājas Dzintras Gekas grupu no 2012. gada 15. līdz 28. jūnijam. Šis posms (133. – 162.) iespīestajā grāmatā izcelts, atvēlot tam no pārējās grāmatas atšķirīgu zilgana tonējuma papīru. Šeit vairs nav nekāda naida pret savējiem, nekāda obligāta jeb ieprogrammēta naida pret svešajiem

parīdarītājiem, ir gan izteikts dvēseles īgnums pret visu notikušo un skumja rezignācija. Grāmatas atvēršanas vakarā 26. aprīlī Kino mūzejā Vecrīgā šai Sibīrijas daļai tika veltīta īpaša uzmanība, jo tika rādīta arī Dzintras Gekas uzņemta, ap 25 minūtes gaŗa filma par Sibīrijas ekspedīciju, un publikā bija redzami vairāki šī ceļojuma dalībnieki. Lielisku Gundegas Repšes rindkopu par cīņu ar moskītiem dienā, kad tika uzstādīta piemiņas zīme mācītājam Edgaram Rumbam Rešotu kapsētā (153.), sevišķi spilgti ilustrēja Dzintras Gekas filmējums.

Gundega Repše paplīvinājusi spārnus arī citos virzienos, galvenokārt piedaloties rakstnieku, teiksim, savstarpējās garīgās apūteķņošanās salidojumos. Laikam jau šādas sanākšanas vairo to dalībnieku pašcīņu, tomēr rodas iespaids, ka lielāka loma tajās ir atpūtai un izklaidei nekā rakstīšanai vai pat izstrādājamās vielas savākšanai. Bet tā tas laikam ir ar visām cunftēm un profesijām, kuŗu locekļi mūsu ātrās un ērtās pārvietošanās laikmetā labprāt līdinās pa pasauli. 2002. gadā lidījumā no Singapūras uz Londonu man iegādājās sēdēt līdzās somu pīdagogam, kas atgriezās dzimtenē pēc uzstāšanās starptautiskā skolotāju konferencē Singapūrā. Kad vaicāju, kas ir viņa specialitāte un kāds bijis viņa referāta temats, kas viņam licis ceļot uz pasaules otru pusi, viņš atbildēja, ka temats bijis – kārtības uzturēšana klasē. Šo atgādījumu gribējās atcerēties, lasot par Gundegas Repšes uzturēšanos starptautiskā rakstnieku „programma” Aiovas universitatē ASV, kur

rakstniekiem „ļauts par brīvu lietot bibliotēkas, apmeklēt kino, koncertus un teātrus, gatavot nacionālos ēdienus savās virtuvēs un čupoties vienam ar otru” (93.) Taču pārūnās visi konstatējuši, ka „ar literatūras profesionālajām mokām (! – E.S.) saistītā problēmatika ir apbrīnojami līdzīga” (105.).

Dienasgrāmatas forma ļauj dažādiem prātojumiem uzzībsnīt, paliekot plašāk neizvērstiem. Doma, ka „literatūra... ir nesalīdzināmi godīgāka un patiesāka par vēsturi, arī vēstures grāmatām” (52.), ir uzmanības vērtā, bet tā sauktīm sauc pēc argumentācijas, pēc pārīliecināšanas, pēc turpīnājuma.

Grāmata ir pilna vērtējumu, kam lasītāji var vai nu pievienoties, vai tos noraidīt. Lasītāji, kas pazīst un mīl kā Rīgu, tā Vīni, nebūs apmierināti ar pašu pirmo rindkopu, kur Rīga cīldināta uz Vīnes rēķina. Toties ikviens laikam gan piekritīs rakstniecei vērojūmam, ka „Latvijā visas kultūras norises un procesi allaŗ tiek aplūkoti savrup pa cunftēm un to garīgā pārīklāšanās tiek ignorēta” (29.-30.).

Daudzas grāmatas vainas un nepilnības atsveŗ viens vienīgs teikums, kas parāda Gundegas Repšes literāro potenci. Kāda izdoma, kāda brīnišķa redzes glezna! Vienā no agrīnajiem 1995. gada ierakstiem (10.) lasām: „Rudens šogad pietvīcis sarkans kā lauku papus pēc pīrts.” Jēbkuŗā kaut kad nākotnē publicējamā salīdzinājūmu un metaforu chrestomatijā šīm teikumam būtu ierādāma goda vieta.

Eduards Silkalns

(Turpīnāts no Nr. 22)
Laimonis Niedre

Zvīedrijas latvieŗa ceļojūms Padomju Savienībā 1978.- 1979. gadā

Kādreiz iebrauca 6 - 7 zirgu pājūgi ar ragavās sakrautu zaļu, tīko meŗā zāģētu malku. To nokrāva lielā kaudzē pie centrālās apkures, kuŗā vienmēr kurās elles uguns, kas gan tikko spēja apsīldīt nelielo nometni. Citu reizi tika ievests deguts, tāda gabalaina, eļļaina viela, ko lietoja apkurē un kas deva milzum daudz kvēpu. Aukstajās, mierīgajās dienās kvēpainie dūmi nobīrdināja sniegu melnu visā apkārtnē.

Ap pulksten 17 mājās nāca ārpus nometnes strādājošās darba brigādes, un tad atkal varēja iet uz ambulanci, veikalīņā iepīrkties vai apkopt savas drēbes. Ieslodzītājiem bija tikai viena drēbju kāŗta, ar to gāja darbā, to vilka svētdienās, un naktīs vatēto jaku es uzmetu virs segas, lai būtu siltāķ. Veikalīņā jēb kantīnē palaikam bija dabūjamī zivju konservi, saulespuķu eļļa (bieza kā permica un tā arī garŗoja), konservēti zīrnīŗi, ābolu marmelāde, margarīns, skābās konfektes, kādreiz arī tādi balti sausīņi, biskvīti, chalva un reizēm ķīploki vai sīķi, skābi āboltēni. Ik dienas tur varēja nopīrķt tādu diezgan gaiŗu kvieŗu maīzi. Visī strādājoŗie saŗņēma nelielu algu – 40 - 60 rubļu mēnesī, kuŗu paturēja administrācija, bet no kuŗas katru mēnesī varēja dabūt 5 - 12 rubļus iepīr-

kumiem. Šīs piešķīrūms bija atķarīgs no soda katēgorijas. Katrs iepīrkūms tika atzīmēts lielā grāmatā un ar kaulīņiem aprēķīnāts. Iepīrkšanās bija vienmēr gaŗlaicīga procedūra, bet laika mūms, ieslodzītājiem, bija daudz, dažam līdz 12 gadu.

Ap pulksten 18 visi tīkām saukti ārā uz vakara jundu jēb pārsķaitīŗianu, kas parastī ilga apmērā 10 minūtes. Pēc tam pa grupām prom uz ēdamzālī, kur tad tika ieturētas vakarīņas. Arī vakarīņas ēdieni gandrīz vienmēr atķārtojās – zivju zupa, maīzes gabals vai arī tikai maīze un 3-4 mazas, saļņas zīvītiņas un tēja. Tā kā es saŗņēmu diētu, tad man pasnīedza rīsus, nedaudz margarinā vai eļļā ceptus kartupeļus, maīzi, 15 g sviesta un pusķrūzītes saldās tējas. Pienu deva reizi nedēļā (ap 1,5-2 l katram) un to parastī salēja stīķķa burķās, saraudzēja un tad pagatavoja biezpienu. Es ne sviestu, ne pienu nevaru lietot (alergījās dēļ), tāpēc tos devu dažiem rīetumnieķķiem, kuŗi man tajā vietā nopīrķķa margarīnu, zivju konservus. Tā kā bīju no darba atbrīvots un nepelnīju, tad iepīrķķties nevarēju. Daŗi ieslodzītī, it sevišķī rīetumnieķķi un viens jaūns japānis, bija lādzīgi un man bīeŗi vien iedeva kaut ko no saviem iepīrkumiem – kādu ga-

balu kvieŗu maīzes, zirņu konservus vai gabaliņu chalvas.

Pēc vakarīņām visi, izņēmot tos, kas strādāja virtuvē un apkurē, bījām brīvī. Mūsu barakā kādā diezgan paprāvā telpā stāvēja samērā liels un labs televīzors. Šeit tad mēs, nestrādājoŗie, jau no rīta puses varējām skatīties raidījūmus, un ar īsiem pārtraukumiem tas turpīnājās līdz pat vēlam vakaram, pulksten 22, kad deŗūrejoŗšais virsnieķķs aparātu izslēdza. Pīrķķspūsdienas raidījūmos visbīeŗāķķ bija dažādas serījas, lugas, filmas, bet vakaros - ziņas, sports, komentāri utt.

Es vakaros diezgan bīeŗi gāju uz otru baraku, kur dzīvoja amerikānis Pauls Brauvers, un mācīju viņam zvīedru valodu. Izmantojām nelielu krievu - angļu vārdnīcu, ko viņam pa pastu bija atsūtījusi sieva, un, tā kā mācība resp. valoda Brauveru interesēja, pānākūmi bija. Par mācīŗianu viņš maksāja graūdā – dažus biskvītus par reizi. Īsi pīrks manas atbrīvoŗanas Brauvers zvīedru valodu bija jau tik tālu iemācījies, ka mēs abi to sākām lietot ikdienas sarunās. Parastā nometnes sarunu valoda bija krievu valoda ar angļu valodu otrā vietā, bet vāķķiski prātām tikai nedaudzi. Nometnes bibliotēķā bija samērā pulķķa grā-

matu angļu, vācu, *jugoslavū*, un gāru valodā un vēķ citās, bet tās visas bija iespīestas Maskavā vai Austrumvāķijā. Atradu arī dažus somu žurnālus, ko bija atstājis kāds soms, kuŗš par to, ka reibumā vadījis automaŗīnu Ļeņīngradā, bija sodīts ar diviem gadiem, bet samērā drīz atbrīvots. Man stāstīja, ka agrāk nometnē bījies arī viens zvīedrs, uzvārdā Gustavsons, bet tas vai nu atīaists mājās, vai pārķelts uz citu nometni. Iespējāms, ka tas bījies norvēģis!

Diezgan lielas grūtības šeit nometnē bija ar tualetēm, kas atrādās aiz stāba ēķas, žoga malā. Paprāva betona ēķa, grīdā kādī 12 caurūmi ar zemām starpsīenām, un tur ziemā vienmēr valdīja aukstūms un stīpra smaka. Tā kā mūsu ēdienis bija ūdeņains un arī tēja tīķa daudz dzerta, tad katru naktī pāris reīzu iznāca apmeklēt šo vietu. Vienmēr vajadzēja apģērbties un doties ārā aukstūmā. Barakās valdīja tumsa, bet ārā no metne bija apgaismota ar spēcīgām spuldzēm visgaŗām gar zogu un augsto dēļu sētu. Grūtības sagādāja arī tualetes papīra trūkūms, jo to kantīnē nepārķēva. Tīaletes papīra vietā tīķa lietots no mēbeļu fabrikas iznests brūns ietīnāmais papīrs. Šo paŗu papīru lietoja arī par degmateriālu, vārot stīpro

tēju „ķķfir”. Papīru satīna rollī, galā aizdēdzīnāja un uz tā uguns turēja alumīnīķa krūzīti, kas bija pīepīldīta ar tēju un ūdenī. Tēju no metnes kantīnē pārķēva neierobeŗotos vaīrumos, un „ķķfīra” dzerŗana bija populāra, jo karstā melnā tēja sīldīķa un uzmundrīnāja.

Nometnē bija vēķ viens amerikānis – Gerald Amsters, ar kuŗu bīeŗi kopā stāīgāju pa no metnes takām. Viņŗš lābī prata vācu valodu un varēja daudz pastātīt par no metnes dzīvī. Amsters bija notiesāts uz astoņiem gadiem par narkotīķas veŗšanu no Austrumāķijas caur Maskavu, kur kontrolē pīeķķerts un pēc tam notiesāts. Viņŗš bija no metnē pavādījis jau vairāķķ nekā trīs gadus, un viņā veselības stāvoklīs, it sevišķī psīķķiski, nebīķa visāi lābs. Daŗās reīzes viņŗš esot sūtīts uz Butirķu cīetuma slimnīcu Maskavā, kur katru reizi pavādījis vaīrāķķus mēnesū, kā arī uz tuvēķo slimnīcu Baraŗēvo no metnē, dzelzķeļā līnīķas Potjma – Baraŗēvo zīemeļu galā. Šajā no metnē bījūsi nedaudz labāķķ eŗana nekā Lepleķā un bez tam iespēja tīķķies ar krievu ieslodzītājiem – slimnieķķiem, kuŗi no daudzajām apkārķtnes (Mordovīķas) no metnēm tur ievīetotī ārstēties.

(Turpīnājūms sekos)

Konsekvences ir nospraustas

Nepilnu stundu pirms brīža, kad Eiropas Komisijas zālē Briselē notika preses konference par Konverģences jeb pievienošanās ziņojumu sakarā ar Latvijas uzņemšanu eirozonā, Eiroparlamenta deputāts **Krišjānis Kariņš** tikās ar žurnālistiem no Latvijas, kuŗu vidū bija arī *Laika* un *Brīvās Latvijas* redaktore **Ligita Kovtuna**.

Krišjānis Kariņš. Šis ir punkts uz i, trešais nozīmīgākais notikums pēc iestāšanās Eiropas Savienībā un NATO, un tas apliecina Latvijas reintegrāciju Eiropā. Tas nozīmē, ka, pievienojoties eirozonai, mums ir dota iespēja attīstīt savu tautsaimniecību un celt labklājību, lai nostātos blakus attīstītajām Eiropas valstīm. Viss ir mūsu pašu rokās. Ziņojuma sagatavošanas komisija apliecinājusi, ka Latvijas valsts ir sakārtojusi bazi, lai varētu sākties izaugsme. Ir tā, ka nevis mūs salīdzina ar citām eirozonas kandidātvalstīm, bet tās salīdzina ar mums. Tas Latvijai ir augsts novērtējums. Nu arī Lietuva, kas pret iekļaušanos eirozonā bija rezervēta, dara visu, lai 2015. gadā tai pievienotos. Igaunija, kas eirozonā jau ir, šobrīd tiek uzskatīta par drošāko un investīcijām pievilcīgāko no Baltijas valstīm. Latvijai ir pavērta iespēja par tādu kļūt. Ja vien tuvākajā laikā izdarīsim vēl trīs ļoti svarīgus darbus: sakārtosim ceļus, izglītības sistēmu un tiesu sistēmu. Par vienīgo diskutablu jautājumu – par t. s. nerezidentu naudu Latvijas ban-

Eiropas Parlamenta deputāts Krišjānis Kariņš

kās - arī pieņemts atzinums, ka tā nav problēma. Proti, Latvijas lielajā banku sektorā 70% naudas pieder rezidentiem. Bankās, kur lielāks nerezidentu naudas īpatsvars, jābūt lielākam riska rezerves kapitālam. Šīs bankas turklāt transakcijas veic ASV dolāros, un tātad jābūt korespondētājkontiem Amerikā, kur savukārt ir augstas prasības, lai novērstu nelegālās naudas plūsmu. Vienkārši izsakoties – ir dubultkontrolē, un to banku darbība, kas nokļūš aizdomās par nelegālās naudas transakcijām, tiks momentā apturēta. Līdz ar to netiks apdraudēta ne Latvijas tautsaimniecība, ne nodokļu maksātāju nauda.

*

Tiekoties ar Krišjāni Kariņš plašākā sarunā, kuŗā piedalījās Latvijas žurnālisti, tika vaicāts viņa viedoklis arī par neseno notikušo pašvaldību vēlēšanu rezultātiem un secinājumiem nākotnei.

Kā pašvaldību vēlēšanas atsauksies uz nākamajām Saeimas vēlēšanām?

K. K. Rīga nenosaka valsts virzību, izvēli, piemēram, enerģētikas jautājumu risināšanā vai ārpolitikas līgumu slēgšanā. Pašvaldību galvenais uzdevums ir rūpēties par infrastruktūru – ceļiem, māju siltināšanu, skolu remontiem utt. Jā, Rīgas iepriekšējās domes lielākais un redzamākais sasniegums – kā tas tika uzsvērts – ir brīvbiļetes sabiedriskajā transportā. Ir jauki dāvināt, ja ir daudz naudas un ja vien tam ir pamatojums. Šis vēlēšanas pierādīja, ka vēlētajiem nacionālais jautājums šobrīd nav pats aktuālākais, – valstī tas joprojām ir aktuāls, protams, bet ne attiecībā uz pašvaldību darbu. Jaunievēlētajai domei vēlētais sniegs savu vērtējumu, balsojot pēc četriem gadiem. Un svarīgākais būs labklājība, kas joprojām būs tikpat svarīga kā etniskie jautājumi. Integrācija un labklājība ies roku rokā. Pieredze rāda, ka izšķirīgos balsojumos tauta ir aktīva un vienota – referendumā par valodu 75% apliecināja, ka Latvija ir nacionāla valsts ar vienu valsts valodu – latviešu valodu. Ārzemēs par latviešu valodu (pret krievu valodu) nobalsoja 40 tūkstoši balsstiesīgo Latvijas pavalstnieku!

Kāpēc šais pašvaldību vēlēšanās bija rekordmazs balsotāju skaits?

K. K. Daļēji to skaidroju ar apātiju. Liela daļa cilvēku ir neapmierināti ar politiku kopumā, nesaskatīja piemērotu piedāvājumu. Tikai jāatceras, ka demokrātijā valda princips – ja tu ne nobalsosi, lēmumu tavā vietā pieņems kāds cits. Tas ir jāatkārto un jāatkārto.

Kāpēc neveicās Vienotībai? Kā vērtējat savas partijas vēlēšanu kampaņu un rezultātu?

K. K. Vienotības kampaņa bija laba, lai nodrošinātu uzvaru Nacionālajai apvienībai! Vienotība neprata uzrunāt savus potenciālos balsotājus, neprata apvienot visas trīs līdzīgi domājošās partijas – sevi ar Nacionālo apvienību un Reformu partiju. To prata *Saskaņas centrs*, apvienojoties ar *Gods kalpot Rīgai*. Un

Latvijas Avīzes žurnāliste Māra Libeka intervē Eiroparlamenta deputāti Radvili Morkūnaite-Mikulenieni (pa kreisi)

Eiropas Parlamenta visjaunākā deputāte Radvile Morkūnaite-Mikuleniene (29), kas strādā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas drošības komitejā un pārstāv kristīgos demokrātus, kuŗi Lietuvā ir opozīcijas partija, ir pārliecināta, ka Lietuva eiro zonai pievienosies 2015. gadā. Viņa neslēpa, ka valstī patlaban pret eiro ieviešanu ir 57% Lietuvas iedzīvotāju. Lielākā daļa aiz emocionāliem iemesliem, jo daudzu lietuviešu uztverē liti ir jāsaglabā kā nacionālais neatkarības simbols.

Burkhards Balz

No Eiroparlamenta deputāta **Burkharda Balza** (Vācija) uzrunas Latvijas žurnālistiem. (B. Balzs, atbildīgais par EP ziņojumu saistībā ar Latvijas pievienošanos eirozonai, nesēn apmeklēja Latviju):

„Skepse, kas valda Latvijas sabiedrībā par ieviešanu eirozonā, ir gluži normāla parādība – arī Vācijā, kas tajā iestājās 2002. gadā, bažas bija tādas pašas, galvenokārt par cenu celšanos. Sabiedrību vajag vairāk informēt un iesaistīt. Vēl vairāk – stāstīt, ka Latvijas iekļaušanās ir ieguvums arī pašreizējām eirozonas valstīm un stiprina to stabilitāti. Īstenībā noskaņojums ir optimistiskāks, nekā tas bija pirms gada. Es augstu vērtēju Latvijas izaugsmi, uzskatu jūsu valsti par paraugu, kā veiksmīgi iziet no dziļas krīzes. Bažas rada vienīgi augstais bezdarba līmenis Latvijā.”*

* *Statistikas dati: 58% Latvijas iedzīvotāju ir PRET eiro, no tiem 25% - katēgoriski pret eiro. 38% - pārliecināti PAR eiro. Pret ir galvenokārt gados veci cilvēki. Par – galvenokārt jauni, izglītoti un turīgi iedzīvotāji.*

tas ir liels izaicinājums labējām partijām – jāturpina konsolidācijas virziens, jāieklausās vēlētajos un jāsaprot, ka etniskais princips nav izšķirīgais. *Vienotības spēks* ir spēja risināt jautājumus un dot ieguldījumu ekonomiskās attīstības un labklājības celšanā, un pie tā arī jāturas. Par galveno nevajadzēja izvirzīt tezi par “latvisku Rīgu”, bet gan par „labklājīgu Rīgu”. Balsojumā uzticīgi *Vienotībai* bija 15% jeb „kodolvēlētajī”, un tiem varam pateikties, ka guvām labus rezultātus reģionos. Laba mācība.

Sarmītes Ēlertes kandidātūra, izrādās, bija neveiksmīga salīdzinājumā ar NA izvirzīto Baibu Broku, jaunpienācēju politikā. Kāpēc?

K. K. Mana 10 gadu pieredze politikā liecina, ka ir jāņem vērā arī subjektīvi motīvi – ir cilvēki, kas imponē vēlētajiem, un ir tādi, pret kuŗiem ir divējāda attieksme. Jāvērtē arī „ievēljamība”, jeb svarīga ir ne tikai „vēsts”, bet arī „vēstnesis”. Ēlerti iepriekšējās Saeimas vēlēšanās liels skaits vēlētajū „izsvītroja”. Savukārt Broka ienāca ar „svaigumu”, ar vēsti ienest kaut ko jaunu.

Daudzi politiķi maina partijas, un tos sauc par „staigātājiem”. Kāpēc tā notiek?

K. K. Tāpēc, ka daudzus saista vara. Un viņiem ir attīstīta „politiskā oža” – viņi drīz novērtē, kuŗš ir spēcīgāks, un tam piesienas. Saeimā dažs labs ir „nomainījis” jau septiņas partijas... Un iemesls tam ir partiju nestabilitāte savā piedāvājumā. Savulaik bija partija, kas iznāca ar saukli „Krievi nāk!”, un *Saskaņas centrs* tai at-

bildēja: „Mēs jau esam klāt!”

Un šī partija ar saukli „Krievi nāk!” atšķirībā no Ušakova vadītās Rīgas domes nepiešķīra naudu, piemēram, Okupācijas muzejam un neattapa rīkot Jāņus Krastmalā...

K. K. Ušakovam ir labi padomnieki.

Mūsu saruna notiek „Eiropas citadelē”, kur valda sauklis „Vienoti daudzveidībā” un lieto nevis vārdu „emigrācija”, bet gan „iedzīvotāju pārvietošanās pa dalībvalstīm”, turklāt piebilstot, ka mēdz būt grūtības integrēties.

K. K. To, ka ir problēmas ar integrāciju, nule pierādīja nemiernieki Zviedrijā. Nemiernieki mīt nošķirti, paši savā fiziskajā un informācijas telpā, nejutās piederīgi pie valsts, kuŗā dzīvo. Tā ir segregācija. Integrācija ir sekmīga tad, ja cilvēks no mazotnes tiek audzināts pārliecībā, ka viņš pieder pie valsts, kuŗā dzīvo. Nevar teikt – tagad tu nāksi pie manis! Jāsaka – dzīvosim kopā! Mācīsimies vienā skolā un sēdēsim vienā solā!

Manī rit liebiešu asinis, Latvijā ir daudz cilvēku ar poļu uzvārdiem, un vai tāpēc viņi ir mazāk latvieši?! Varbūt latvieši jūt apdraudētību, jo bieži tikuši iekāroti atšķirībā, piemēram, no frančiem, kas paši bijuši iekārotāji? Katrā ziņā mēs esam tauta, kas spēj iekļaut, kultūras ziņā – noteikti. Atcerēsimies mūsu pasaulslavenos mūziķus un koŗus! Mums pašiem jābūt tik gudriem, lai prastu piesaistīt, saglabājot pašapziņu un stiprinot drosmi. Lepnuma jau mums ir atliku likām.

IEIEŠANA EIROZONĀ

Mēs tagad esam oficiāli atzīti par valsti, kas var piedalīties Eiro valūtas savienībā.

Lai arī cik nenoteikta pašreiz izskatās eiro nākotne, jāsaucās, ka eiro kopībā vienotās valstis vēlas no tās šķirties. Palielinot centrālo eiro kontroli, visas eiro valstis mazliet zaudē savu neatkarību finanšu politikas līmenī. Pašreizējā nesakārtotība finanšu politikā beigsies ar visu eiro valstu ciešu savstarpējo sadarbību, vairāk vienotu naudas savienības politiku, ar vienotu kopsaucēju. Vai tai pievienosies Skandināvijas valstis un Lielbritānija, ir pagaidām neatbildēts jautājums, bet noteikti tai vēl pievienosies Lietuva, Polija un citas valstis Centrālā un Austrumēiropā.

No iestāšanās eiro kopībā Latvija daudz vairāk iegūs nekā zaudēs. Mūsu lats jau tagad ir piesaistīts eiro, un, kad pievienosies tam oficiāli, atkritīs valūtas konvertācijas izdevumi, būs atvieglotas procentu likmes, daļēji vājināsies Krievijas ekonomiskā ietekme.

Latvijas turpmākais progress saimnieciskā laukā saistās ar kooperācijas attīstību. Tā jau ir ievērojami augusi tieši pēdējos gados gan piensaimniecībā un graudkopībā, gan citās nozarēs. Latvija pašreiz atrodas Skandināvijas un citu valstu banku

kalpībā. Mums ir maz iespēju vairot savas naudas ietekmi. Arī te daudz varētu palīdzēt tādi kooperatīvie iestādījumi kā krājaisazdevu sabiedrības, slimokases, kooperatīvos organizēta mazumtirdzniecība utt. Sadarbībā vairotos tautas bagātība un arī pašu prasme ar savu naudu saimniekot. Protams, banku interesēs nav minētās darbības veicināt, jo kooperatīvā saimniecība kļūtu spēcīga konkurence, taču Latvijas iedzīvotāju pašu labums un intereses ir svarīgākais mūsu tautsaimniecībā. Jo paši kļūsim bagātāki un spēcīgāki, jo ātrāk vairoties tautas bagātība. Ārzonu kapitāls ir svarīgs iesākumam, bet Latvija kļūs turīga valsts tikai tad, kad būs uzaudzējusi savu kapitālu, kad tās nopelnītie procenti un cita peļņa paliks pašu kabatās.

Kooperācija mazina arī atsevišķu bagātnieku savtīgo interešu ietekmi uz tautsaimniecību. Kooperācija būtu politiski jāveicina, bet tas notiks tikai tad, kad kooperatīvā saimniecība pārklās visu valsti, kad vairākums cilvēku būs tajā iesaistījušies. Kooperācija ir tautas kapitālisms, kopīgu interešu apvienošana. Tā ir demokrātiska kustība, tautas pašpalpošanās, tā veicina godīgumu darījumos un izskauž korupciju.

Tā vairo pašapziņu un veicina apziņu kalpot kā savām, tā visas sabiedrības interesēm. Valstis, kurās izveidojas spēcīga kooperācijas

kustība, ir saimnieciski stabilākas. Izcils piemērs ir Skandināvija. Kooperācijas toties pietrūkst it sevišķi Vidusjūras valstīs, un sekas pašreiz ir labi redzamas.

Vēl nesen Latvija dabūja dzirdēt pārmetumus no Pasaules Bankas pētniekiem par lielo nabadzību Latvijā, kas vairāk nekā divdesmit gadu laikā nav spējusi izveidot taisnīgāku sadalījumu starp turīgo eliti un naudas grūtībās dzīvojošo trešo daļu iedzīvotāju. Varam gan jautāt: vai taisnīgi ir pārmest Latvijai to, ko radījis negausīgo spekulētāju un ierāvēju klikše ASV Volstrīta? Mūsu alkātīgā saimnieciskā šī gadsimteņa sākumā tikai sekoja pasaules finansiālo burbuļu veidotāju priekšzīmei un rezultātā cieta ļoti smagi. Sekoja pasaules finanšu noteicēju prasības Latvijai pazemināt dzīves standartu, lai atvēstinātu pārkarstus ekonomiju tās burbuļa plīšanas *implozija*. Mūsu tautas mazturīgākais gals šajā procesā cieta visvairāk. Latvija ir zaudējusi nozīmīgu daļu no savu darbīgāko, bet visvairāk skarto iedzīvotāju kopuma, kas, darbu meklējot, ir izkļūdiši pa plašo pasauli.

Tagad esam sakārtojuši valsti pēc finanšu ekspertu pieprasītās receptes un varam iestāties kā eirozonā, tā arī *OECD* – Pasaules ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā. Arī ar visām šīm nupat iegūtām priekšrocībām Latvija vēl nav

pilnīgi atguvusies no dziļās krīzes, taču ir daudz spējīgāka konkurēt pasaules tirgos nekā iepriekš.

Visai Rietumu pasaulei tomēr priekšā stāv ļoti grūts un sarežģīts posms, proti, novecošana, ko augstā dzīves standarta un modernizācijas laikmetā izraisījusī nevēlēšanās pietiekamā skaitā laist bērņus pasaulē. Zemā dzimstība ir pārņēmusi pat atpazīstamo PSRS kādreiz kontrolēto dzīves telpu. Proporcionālais paaudzū sadalījums, kas modernajos laikos un valstiskajos iestādījumos vadīja sabiedrības dzīves ritmus, ir beidzies, sākoties zemās dzimstības periodam. Nākotnē tas nozīmēs, ka nākamā paaudze, kas skaitliski ir daudz mazāka par iepriekšējo, nespēs uzturēt savus pensionārus, jo vienmēr pieaugošajā dzīves ilgumā viņi iekārtoto dzīves sistēmā būs izsīti no slīdēm.

Rietumu pasaules novecošanās problēma, protams, ir atrisinājama tā, ka jāpaaugstina gadu skaits, no kuŗa cilvēks var pensionēties. Tāpat jāpārveido uzkrājumu un ietaupījumu procesi, kas prasīs no strādājošiem, lai viņi paši gādā, vismaz daļēji, par savu vecumdienu nodrošinājumu. Kā sociāli, tā finansiāli tas prasīs diezgan lielas pārmaiņas pašreizējā dzīves kārtībā un nākotnes plānošanā.

Lielākā problēma bijušas t.s. sociālisma valstīs (PSRS impe-

rijā) ir tā, ka šī imperija sabruka un neatstāja pakalpaliecējiem nekādas uzkrājumus viņu vecumdienu nodrošinājumam. Lielākajai daļai cilvēku pat izčibēja iekrātā „zārka nauda”. Arī Latvijā vecākā paaudze pag. gs. 90. gados palika bez jebkāda vecumdienu nodrošinājuma. Krievija, kas it sevišķi Putina valdīšanas posmā, ir deklarējusi sevi par PSRS mantinieci, katēgoriski izvairās no atbildības, ja šādas pretenzijas tai izvirzītu pašas bijušo iedzīvotāju vecumdienu aprūpešanai. Radītā problēma toties uzkrāj Baltijas valstīm atbildību par PSRS sabrukumā radušos situāciju. To līdz galam nesaprot arī bagātie Rietumi. Mūsu priekšrocība tomēr ir tā, ka esam Eiropas Savienības valsts un baudām labumu no dažāda veida palīdzības, kas no ES pienākas tās nabadzīgajam galam. Latvija jau ir saņēmusi daudzus miljardus no ES un saņems palīdzību arī turpmāk, un tas mūsu valstij nogludinās ceļu uz lielāku turību un labklājību.

Nevarētu teikt, ka nokļūšana „eiro draudzē”, kas sāksies ar 2014. gadu, atrisinās visas pašu finansiālās problēmas, bet šī zona ir stingrs plecs, uz ko Latvija varēs balstīties. Tā nu ar smagu sirdi drīz šķirsimies no sava iemīļotā lata labā cerībā, ka šis solis mums palīdzēs ceļā uz turīgāku nākotni.

Ojars Celle

Rubiks vai Gunārs Astra

Daugavas Vanagu organizācija sadarbībā ar Latvijas Nacionālo arhīvu, Latvijas Okupācijas muzeju, Pasaules brīvo latviešu apvienību un Eiropas Parlamenta Informācijas biroju Latvijā izsludina pētniecisko darbu konkursu *Gunāra Astras un viņa līdzgaitnieku/laikabiedru loma Latvijas neatkarības atjaunošanā.*

Laikrakstu slejās atkārtoti lasāmi Eiropas Parlamenta deputāta Alfrēda Rubika apgalvojumi, ka Padomju Latvijā viss noticis likuma ietvaros, ieskaitot deportācijas. Tāpēc Ģenerālprokurātūra uzticējusi Drošības policijai izvērtēt Latvijas Universitātes sociālās atmiņas pētnieka Mārta Kaprāna iesniegumu par Latvijas Sociālistiskās partijas līderi, Eiropas parlamentārieša Alfrēda Rubika publiskajiem izteikumiem par 1949. gada represijām.

Šādā gaisotnē šogad apritēs trīsdesmit gadi, kopš 1983. gada 15. decembrī notika politiska tiesas prāva pret mūsu brīvības un tiesību cīnītāju Gunāru Astru. Viņa Pēdējais vārds kļuva par latviešu demokrātiskās opozīcijas programmas manifestu.

Pieminot to, DV organizācija sadarbībā ar LNA, LOM, PBLA un EP informācijas biroju Latvijā izsludinājusi pētniecisko darbu konkursu „Gunāra Astras un viņa līdzgaitnieku/laikabiedru loma Latvijas neatkarības atjaunošanā”.

Mēs sastopamies ar grūtībām. Par tām konkursa pirmā posma dalībnieks Kristers Zīvers no

Valmieras Valsts ģimnazijas raksta: „Aptaujāju savus līdzaudžus par to, ko viņi zina par Gunāru Astru. Aptaujāju 30 jauniešus. Aptaujā uzdevu trīs jautājumus: Vai esat kaut ko dzirdējuši par Gunāru Astru? Ja jā, tad kāds ir jūsu viedoklis par viņu? Un kas, jūsuprāt, būtu jādara, lai par viņu vairāk runātu?”

Veicot aptauju, es secināju, ka manu līdzaudžu vidū zināšanu par Gunāru Astru ir ļoti maz. No 30 aptaujātajiem tikai divi zināja par Gunāru Astru kaut ko tādu, kas atbilst patiesībai. Atklājās arī diezgan traģikomiska aina, ka ir tādi respondenti, kuŗu ieskatā Gunāram Astram ir kāda saistība ar tā sauktajiem Ulmaņlaikiem vai arī ka viņš ir bijis leģionārs. Iespējams, viņš tika jaukts ar savu brāli Hariju Astru, kas tiešām ir bijis Latviešu leģionā, lai gan tas ir maz ticams, jo Harijs nav ieguvis tik lielu pazīstamību un nav nekur īpaši publicējies plašsaziņas līdzekljos vai tamlīdzīgi. Pēc pirmā jautājuma bija skaidrs, ka lielākajai daļai respondentu nebūs tiešām objektīva personiska viedokļa par Gunāru Astru, jo tiem gluži vienkārši nav zināšanu par viņu. Divi no aptaujātajiem, kuŗi bija dzirdējuši par Gunāru Astru, īpašu viedokli neizteica, jo arī pietiekami labi nepārzināja viņa gājumu un nopelnus. Tād nu īsumā pastāstīju par Gunāru Astru un viņa paveikto pēc informācijas, ko biju uzzinājis, par viņu rakstot šo darbu. Respondenti atbildēja, - lai paaugstinātu līmeni informētam par Gunāru Astru,

vajadzētu vairāk stāstīt skolās, tieši vēstures stundās, kā arī barikāžu atceres sarīkojumos, jo barikāžu notikumi ir uzskatāmi par Astras iesāktā rezultātu.

Tiek ieteikts arī kaut kā vairāk centties plašām tautas masām saprotamā un pēc iespējas īsākā versijā stāstīt par Astru tīmekļa vidē, kas šobrīd ir populārākais līdzeklis saziņai starp cilvēkiem. Manuprāt, būtu diezgan grūti izveidot tādu īsu versiju par Gunāru Astru, bet tas noteikti būtu iespējams, ja konsultētos ar šīs jomas speciālistiem. Tā kā ap-

taujāju tieši skolas vecuma jauniešus, tad vēl viens no ieteikumiem bija iekļaut tematu par Gunāru Astru, piemēram, valsts vēstures eksāmenos, bet ar nosacījumu, ka stundā pirms tam par viņu ir stāstīts un ka arī grāmatās ir atrodama gana izsmeloša informācija.”

Šķietami labs ierosinājums, kas adresējams izglītības iestādēm. Savukārt Latvijas Nacionālā arhīva vēsturnieki Dr. hist. Ginta Zelmeņa vadībā ir jau izveidojuši virtuālo dokumentu izstādi: „Tiesas procesi pret Gunāru Astru.” Ekspozīcijas dokumenti no 1961. un 1983. gada tiesas prāvām, kuŗās tika notiesāts Gunārs As-

tra. Šo darbu tagad varam apskatīt arī tīmekļa vietnē www.archiv.org.lv/astra

Ziņojams, ka LNA vēsturnieki plāno vēl vienu virtuālo dokumentu izstādi: ”1983. gada politiskās prāvas okupētajā Latvijā”, kuŗā tiks ekspozīti dokumenti no 1983. gada tiesas procesiem pret Intu Cālīti, Lidiju Doroninu-Lasmani, Gunāru Freimani, Ģendertu Melngaili, Jāni Rožkalnu un Jāni Vēveri. Šo izstādi izveidos līdz 2013. gada decembra vidum.

Imants Balodis,
Gunāra Astras piemiņas projekta vadītājs

Ceļā pie lasītājiem

DAUGAVAS VANAGU MĒNEŠRAKSTA

2013. gada 2. numurs

Aicinām žurnālu pasūtīt arī draugiem, radiem un domubiedriem Latvijā. Īpaši pateicīgi būs sirmie leģionāri Tēvzemē. Pasūtīniet DVM arī savu dzimto novadu un skolu bibliotēkām. **Maksa abonentiem Latvijā \$22 USD jeb 11 lati.**

Abonementa likmes ir noteiktas zemei, kur dzīvo **saņēmējs**, nevis kur atrodas maksātājs, tā ļaujot kaut daļēji segt attiecīgos pasta izdevumus.

Likmes paliek šādas (\$-USD): **Amerikā - \$34,00; Anglijā \$32,00; Austrālijā - \$42,00; Kanadā \$39,00; Vācija/Zviedrija u.c. Eiropas valstīs (Beļģija, Francija, Somija...) - \$30,00.**

Abonējiet *DVM*, nosūtot abonētāja vārdu, adresi un *DVM* abonementu samaksu *DVM* koordinātoriem/pārstāvjiem:

Anglijā - L. Ceriņš, 141 Boyer Street, Derby DE22 3TG, England. Tel: 01332 341 287.

Austrālijā – Gunta Vagare, 17 Tennyson Ave., Preston, Vic. 3072, Australia.

Tel: 613-9478-6461; e-pasts: vanagi@mira.net.

Latvijā - DV CV Pārstāvība Latvijā, Mārstaļa ielā 5, Rīga, LV-1050, Latvija. e-pasts: dvcv1@inbox.lv; tel: +371 26003710.

Vācijā - Juris Pērkonis, Walter vom Rath Str., 33, 60320 Frankfurt, Germany. Vācijā abonēša-

nas maksa kārtojama ar DV Vācijas valdi, Lettischer Fürsorgeverein, Postbank Hanover, Konto No. 81910307, BLZ 250-100-30.

Zviedrijā - Ilgvars Gūtmanis, Mellanvägen 7, Kallared S428 30, Sweden.

e-pasts: ilgvars.0317951662@telia.com; tel: 46 31 795 1662.

ASV - Imants Kalniņš, 42 Hacksack St., Wood-Ridge, NJ 07075, USA

e-pasts: kimants@aol.com; tel: (201) 933-8234.

Kanadā – Skaidrite Tērauds, 28 Deering Cresc., Toronto, ON M2M 2A3, Canada. Tel. (416) 225-5534.

No Īsās koŗu enciklopēdijas DZIESMU SVĒTKU GAIDĀS – tiem, kuri vēl nezina, kas ir koris

Kas ir koris? Koris ir tautisks iekārtojums, kas sanāk kopā ceturtdienas vakaros dzert kafiju, aliņu un vēl ko stiprāku, pieminēt nedēļas notikumus, plēst koŗa priekšnieka mīkstās mēbeles un diriģenta klātbūtnē, viņa matiem jūtami sirmojot, kārtot visas citas darīšanas.

Koŗa mērķis un uzdevums. Brīvprātīgi veicināt dzimšanas dienu, Dziesmu svētku un citu jubileju svinēšanu, izkopt tautiešu talantus rasola un cepumu gatavošanā un pienācīgi arī svinēt Zvaigznes dienu.

Koŗa sastāvs. Koris dzied divbalsīgi, četrbalsīgi, daudzbalsīgi un vienkārtīgi. Kārtīgi latviešu koris dzied četrbalsīgi, respektīvi tam ir četras balsis. Daŗos koŗos dziedot visas balsis vienādi: to sauc par saskanīgu kori. Zemākā balss saucas *soprāns*. Soprānu dzied jaunas meitas – rucavietes, nicenieces un citas tautietes ar kupliem brunčiem. *Alts* ir augstāka balss – to paklusi dzied dāmu komitejas locekles. *Tenoru* dzied katrs, kam ceturtdienas vakari ir brīvi. *Bass* patiesībā nav balss, tas ir amats. Basu dzied draudŗu un biedŗību priekšnieki, draudŗes valdes locekļi, fondu pilnvarnieki, mediķi, filozofi un visi tie, ko diriģents citādi nevar valdīt. Tos tad

sauc par *kontrabasiem*. Dabiski, jo vairāk priekšnieku basos, jo labāk skan.

Koŗa tērps. Izšķir divus tērpa veidus – stāvam un noejamu tērpu. Lētākais ir stāvmais tērps – soprāniem kupli brunči un baltas zeķes, altiem izrakstītas blūzes, tenoriem raga brilles, bāsiem zelta pulksteņa ķēde. Ja pēc koncerta korim no skatuves jānoiet – stāvamo tērpu papildina ar baltiem mutautiņiem soprāniem, šķivju saktu altiem, pelēkām „silķasakas” biksēm tenoriem un spīdošu vesti bāsiem. Galos stāvošie koristi valkā arī vēl zelta pulksteni ar ķēdi.

Koŗa inventārs. Iespējamības robeŗās korim vajadzētu:

- 1) kafijas vārāmo mašīnu un DV klubu, kur var atspirdzināties;
- 2) soliņus, kur koncertos pakāpties altiem un tenoriem;
- 3) eglītes kāju koŗa Ziemsvētku eglītei;
- 4) diriģentu.

Katrs koris ir pārliecināts, ka bez diriģenta varētu tīri labi iztīkt, tikai tradīcija pavēl to pieciest. Katrs koris tic arī, ka viņa diriģents – nu, tāds jau ir, bet citu koŗu diriģenti, jā, tie ir pavisam cita klase. Tas ir galvenais iemesls, kāpēc koŗi ir tik dedzīgi Dziesmu svētku rīkoŗā-

nā. Vienkāršāk būtu katru ceturtdienu apmainīties ar diriģentiem.

Diriģentus ūkiro:

- 1) neprecējuŗos;
- 2) sirmiemi matiem;
- 3) kruzuļainiem matiem.

Neapņakstīsim ūeit neprecējuŗos diriģentus, lai tas paliek soprāniem. Ideāls diriģents ir neprecējies, sirmiemi un kruzuļainiem matiem. Tāds latvieŗiem ir bijis tikai viens.

Koŗa darbība izpauŗas daŗād:

- 1) „Gaismas pils” dziedāŗanā;
- 2) koŗa desmit gadu jubilejas svinēŗanā;
- 3) izbraucienos uz:
 - a) diriģenta dāŗu,
 - b) Dziesmu svētkiem,
 - c) kaimiņu koŗu koncertiem,
 un pašas beigās, ja nu iznāk laiks, tad atkal atnākt kādu ceturtdienu uz mēģinājumus.

No Silvijas Sproģis, kādreiz Londonas koristes, archīva. Autors nezīnāms – varbūt tikai pagaidām, jo „Straumēnu” koŗa diriģenti raujas, drukājot notis koncertam, un Jāna Jēruma (Alberta Jēruma meita) ūobrīd ir ļoti aizņemta Vestminsteras katedrālē, palīdzot Anglijas karalienei kāŗtējo reizi svinēt jubileju.

Krika

LATVIEŗU NOZīmīGāKO NOTIKUMU KALENDāRS 2013

JŪNIJS

3. jūnijs – 20. jūnijs – Rīgas festivāls. vairāk skat. www.rigafestival.lv, www.latvijaskoncerti.lv
4. jūnijs – 15. jūnijs – Rīgas Operas festivāls. Vairāk www.lno.lv
21. jūnijs – 22. jūnijs – Pasaules latvieŗu amatnieku saiets Valmierā. Vairāk www.macibucentrs.lv
21. jūnijs – 15. jūlijs – Cēsu Mākslas festivāls. Vairāk www.cesufestivals.lv
27. jūnijs – 11. jūlijs – „Hello, Latvia! / Sveika, dzimtene!” – divvalodu ceļojums pieauguŗajiem, ģimenēm. Iespēja iepazīt Rīgu, apceļot Latviju un apmeklēt XXV Vispārējos Dziesmu un XV Deju svētkus! Rezervējiet vietu, iesūtot \$500 iemaksu. Maksimālais dalībnieku skaits ir 20; cena \$3600.
27. jūnijs – 11. jūlijs – „Heritage Latvia” – angļu valodas ceļojums jaunieŗiem. Jaunieŗi (13-15 g.v.) iepazīŗies ar Rīgu, apceļos Latviju, satiksies ar sava vecuma jaunieŗiem divās Latvijas skolās un apmeklēs Dziesmu un Deju svētkus. Programma lidzinās „Sveika, Latvija!” ceļojumam, tikai informāciju sniedzam angļu valodā. Cena \$3 100. Tuvāka informācija par abiem ceļojumiem, kontaktējoties ar Anitu Juberti: tālr. (301) 340-8719, e-pasts: projekti@alaua.org
30. jūnijs – 7. jūlijs – XXV Vispārējie latvieŗu Dziesmu un XV Deju svētki Rīgā:
29. jūnijā 11.00 koŗu kaŗi LU aulā un Rīgas Latvieŗu biedŗībā
30. jūnijā 18.00 Dziesmu svētku atklāŗana un virsdiriģentu/ virsvadītāju godināŗana Dziesmu svētku parkā
2. jūlijā 19.00 J. Vītola 150 gadu jubilejai veltīts koncerts LU aulā
3. jūlijā 19.00 Vokāli simfoniskās mūzikas koncerts *Arēnā Rīga*
- 19.00 Pūtēju orķestŗu koncerts Lielajā ģildē
4. jūlijā 18.00 Kokļu ansambļu koncerts Izstāŗu centrā Ķīpsalā, zālē nr.2
5. jūlijā 14.00 Deju lieluzvedums, 1. koncerts Daugavas stadionā 22.00 Deju lieluzvedums, 2. koncerts Daugavas stadionā
6. jūlijā 12.00 Deju lieluzvedums, 3. koncerts Daugavas stadionā 17.00 Diŗkoncerts Doma laukumā 22.00 Deju lieluzvedums, 4. koncerts Daugavas stadionā
7. jūlijā 10.00 Gājiens 19.00 Nobeiguma koncerts „Līgo” Meŗaparka estrādē 23.00 – 4.00 Sadziedāŗanās nakts
30. jūnijs – Pasaules latvieŗu saiets Rīgā, Rīgas Latvieŗu biedŗības Lielajā zālē no 13:00 līdz 17:00. Vairāk girtszejdenbergs@comcast.net

JŪLIJS

1. jūlijs – Konferēce „Latvieŗi pasaulē – piederīgi Latvijai II”. Vairāk www.km.gov.lv
1. jūlijs – Latvijas Okupācijas mūzeja 20. gadadienas svinības, Latvieŗu strēlnieku laukumā 1, no plkst. 16. Laipni aicināti visi mūzeja atbalstītāji! Vairāk: pr.okupacijasmuzejs@omf.lv
2. jūlijs – 4. jūlijs – Pasaules latvieŗu ekonomikas un inovācijas forums Rīgā. Vairāk www.ieguldilatvija.lv
7. jūlijs – 14. jūlijs – 3x3 nometne Neretā, Latvijā
10. – 13. jūlijs Senās mūzikas festivāls 2013 Rīgā un Rundālē – www.smf.lv
15. – 21. jūlijs Vecpiebalgā saieŗana slātavieŗu garā „Vecpiebalga atveŗ durvis” – www.vecpiebalga.lv
21. jūlijs – 28. jūlijs – 3x3 nometne Alsungā, Latvijā
21. jūlijs – 28. jūlijs – 3x3 nometne Anglijā Vairāk par nometnēm www.3x3.lv

AUGUSTS

3. augusts – 4. augusts – Siguldas Operas svētki
11. augusts – 18. augusts – Nedēļas nogales skolu skolotāju kursi Īrijā. Rīko LNPL, ĪLNP
11. augusts – 18. augusts – 3x3 nometne Īrijā
11. augusts – 18. augusts – 3x3 nometne Gaŗezerā, ASV.
18. augusts – 25. augusts – 3x3 nometne Katskiļos. Vairāk par nometnēm www.3x3.lv

SEPTEMBRIS

18. septembris – 20. septembris – Latvijas māsu un vecmāŗu 3. kongress Rīgā.
19. septembris – 21. septembris – Latvieŗu ārstu 7. kongress Rīgā. Vairāk www.arstubiedŗiba.lv
27. septembris – 29. septembris – Austrālijas latvieŗu skolotāju konferēnce Dzintari, pie Adelaides, Austrālijā.

Pieŗķīrumi nedēļas nogales skolām

Ir beigusies diasporas nedēļas nogales skolu pieteikŗanās uz Latvieŗu valodas aŗēntūras (LVA) finānciālo atbalstu no Izglītības un zinātnes ministrijas budŗeta programmas „Valsts valodas politika un pārvalde”. Uz konkursu pieteicās 39 diasporas nedēļas nogales skolas. Pieteikumus vērtēja LVA izveidota komisija, kuŗā pārstāvētas LVA, Eiropas Latvieŗu apvienība, Pasaules brīvo latvieŗu apvienība, Latvieŗu nacionālā padome Lielbritānijā un Īrijas Latvieŗu nacionālā padome.

Vērtējot pieteikumus, komisija ievēroja ūādus principus:

- sniegt atbalstu iespējami lielākam skolu skaitam;
- noteikt maksimālā atbalsta apjomu vienai skolai – ne vairāk kā Ls 2000;
- vispirms apmierināt skolu pieprasījumus telpu iŗes un apdroŗināŗanas izmaksu segŗanai, atlikuŗos līdzekļus novirzot mācību līdzekļu iegādei;
- lemjot par atbalstu mācību līdzekļu iegādei katram fināncējumam pieprasītājam, ūemt vērā skolu apmeklējaŗo bērnu skaitu, fināncējumam pieprasījuma samērīgumu un precīzitāti, kā arī skolas maksas apmēru.

Pieejamais fināncējumus, par kuŗa sadali lēma komisija, bija 47 614 lati (kopējais diasporas skolu atbalstam pieŗķirtais fināncējumus bija Ls 52 000, no

tiem Ls 4386 ir atlīdzība Eiropas Latvieŗu apvienībai par atlases organizēŗanu, LVA konsultēŗanas pakalpojumiem, kā arī par komisijas locekļu ceļā izdevumiem no mitnes valsts uz Rīgu un atpakaļ). Pēc komisijas lēmuma fināncējumus, kas variējas no Ls 840 līdz Ls 1900 vienai skolai, tika pieŗķirts 36 diasporas nedēļas nogales skolām:

- Pīterboro latvieŗu skola „Pūcītes akadēmija”;
- Bonnās latvieŗu skola „Kamolītis”;
- Mensfildas bērnu un jaunieŗu studija „Varavīksne”;
- Droghedas latvieŗu nedēļas nogales skola;
- Latvieŗu biedŗības Īrijā nedēļas nogales skola „Saulgrīzīte”;
- Latvieŗu bērnu skola Austrijā;
- ūtutgartes latvieŗu skola;
- Sidnejas latvieŗu pamatskola un vidusskola;
- Parīzes latvieŗu sestdienas skola;
- Bredfordas latvieŗu nedēļas nogales skola „Saulspeuķe”;
- ūūrijas latvieŗu bērnu un jaunieŗu centrs;
- Meījo latvieŗu atbalsta grupas skola;
- Madrides latvieŗu skola „Sprīdītis”;
- Londonas latvieŗu skola;
- Mūzikas studija-skola „Mazais letiņŗ”;
- Oslo latvieŗu skola „Kastaņa skola”;

- Navanas latvieŗu skola un jaunieŗu apvienība;
- Latvieŗu skola Hamiltonā;
- Northamptonas latvieŗu skola „Sprīdītis”;
- Longfordas latvieŗu skolas „Vinnijpūks” un „Tīģeris Rū”;
- Bērnu un jaunieŗu centrs Limerikā;
- Adelaides latvieŗu skola;
- Stokholmas latvieŗu skola;
- Tallinas latvieŗu skola „Taurēnis”;
- Berlīnes latvieŗu skola;
- Briseles latvieŗu bērnu skola;
- Eastern European Supplementary School;
- Toronto latvieŗu skola „Valodiņa”;
- Portlīŗas latvieŗu nedēļas nogales skola „Saulsāķēns”;
- Mīnsteres latvieŗu bērnu dāŗzs un skola;
- Luksemburgas latvieŗu skola „Strops”;
- Latvieŗu valodas un kultūras skola „Auseklis” Čīrihē;
- Korkas latvieŗu skola;
- Mineapoles-Sentpolas latvieŗu skola;
- Toronto Latviesu biedŗības sestdienas skola;
- ūūjorkas ev. lut. draudŗes ūūdzēŗijas latvieŗu pamatskola.

Aija Otomere,
Latvieŗu valodas aŗēntūras
Diasporas projektu
koordinātores
Twitter: LVA_DIASPORA
www.valoda.lv

VEIDOSIM ūO KALENDāRU KOPā!

Ja vēlaties, lai par jūsu rikoto notikumu uzzinātu avīŗu *Laiks* un *Brīvā Latvija* lasītāji un abu mājāslapu apmeklētāji, lūdzu, sūtiet informāciju uz Rīgas redakciju:
redakcija@laiks.us, redakcija@brivalatvija.lv,
fakss: +371 67326784, tālr.: +371 67326761

1940. gada 17. jūnijs un 1941. gada 14. jūnijs – melnās dienas Latvijas vēsturē

Foto: Anita Rubine

Jēkabpilī, Vecpilsētas laukumā, mūsu autors un *Sibīrijas bērns* Ilmārs Knaģis šopavasār atklāja piemiņas plāksni savam tēvam – politiski represētajam Latvijas patriotam un sabiedriskajam darbiniekam Emilam Knaģim viņa 125 gadu atcerē

1940. gada 17. jūnijs. Personisks skatījums

Ir saulaina, silta un mierīga vasaras novakare, un es ar Jūrmalas vilcienu no Dubultiem atgriežos Rīgā. Pirms kādas nedēļas mums, Rīgas Valsts tehnikuma audzēkņiem, beidzās skolas gaitas, un mūsu kultūrtechnisās nodaļas klasei vajadzēja piedalīties praktiskos darbos zemes mērniecībā. Tie notika Dubultu rajona kāpu mežā ģeodēzijas skolotāja vadībā. Tajā skolas gadā dzīvoju pansijā pie Sedlinieka kundzes Rīgā, Lāčplēša ielā 62-66. Ik rītu ar vilcienu braucu līdz Dubultiem, un tur visa klase, 22 – 25 puikas, nodarbojamies ar arvidus uzmērīšanu. Tā kā mēs tolaik bijām aizņemti ar mācībām, par notikumiem pasaulē un Latvijā neko daudz nezinājām.

Taču 17. jūnija dienā Jūrmalā dzirdējām satrauktas runas, ka Rīgā kaut kas notiekot. Valdībai esot iesniegta nota, un Latvijā ieņākot krievu karaspēks. Todi darbus beidzām kā parasti, un ar vienu novakares vilcienu devos atpakaļ uz Rīgu. Stāvēju vagona kreisajā pusē pie atvērta loga un vēroju apkārtni. Sākot no Zasuļauka, vilciens samazināja gaitu, aiz Torņakalna stacijas pat brīdī apstājās. Es izliecos pa logu, arī citviet logi bija vaļā, un cilvēki drūzmējās ap tiem. Tieši tad tulumā no Spilves lidlauka puses atskanēja 5 – 6 spalgi automātiskā lielgabala šāvienī. Noklau-

dzēja kā ritmiski āmura sitieni. Varēja būt mazs zenītlieģabals. Pēc brīža vilciens sakustējās un, pavisam lēnām pārbraucis pāri tiltam, tuvojās vietai, kur agrāk bija autoosta, caurbrauktuve no Centrāltirgus puses. Vilciens apstājās tieši uz viadukta.

Lejā uz ielas, laukumā, bija redzami lieli cilvēku pūļi, uz Vidzemes stacijas pusi lēnām virzījās vairāki noputējuši krievu tanki, vēl citi lida ārā no caurbrauktuves, no Centrāltirgus puses. Pāris tanku bija apstājušies laukuma malā, un ap tiem drūzmējās bars slikti ģērbusos vīriešu, dažiem rokās puķes. Vairāki latviešu policisti mēģināja baru atturēt vai atvairīt, kāds policists pat izvilka pistoli un pāris reizi izšāva. Vilciens brīdī stāvēja, un tā es dabūju redzēt traģiskos notikumus. Lēnām piebraucām pie perona, un es steidzīgi devos pa lielajām kāpnēm lejup un prom pa Marijas ielu. Toreizējās Vidzemes stacijas priekšā uz laukuma stāvēja pāris tanku ar kaņavīriem. Viņi bija ļoti noputējuši, neglītās uniformās. Daudzviet redzēju ļaužu barus, visi likās satraukti, bailīgi. Arī mani pārņēma divainas bailes un neziņa.

Nākamajā rītā, ejot uz Jūrmalas vilcienu, redzēju, ka pāris tanku vēl stāv stacijas laukumā. Vilcienā satiku dažus klasesbiedrus, un visi bijām satraukti. Nezinājām, ko darīt tālāk, – pabeigt praktiskos darbus vai doties prom uz laukiem skolas brīvdienās. Nāk atmiņā, ka kursi drīz beidzās, un mūs atlaida vasaras brīvlaikā.

Aizbraucis uz laukiem Vecauces pagasta „Vairogos”, arī pie vecsmātes „Silaiņu” mājās, dabūju lasīt avīzes un uzzināt notikumu gaitu. Avīzēs bija publi-

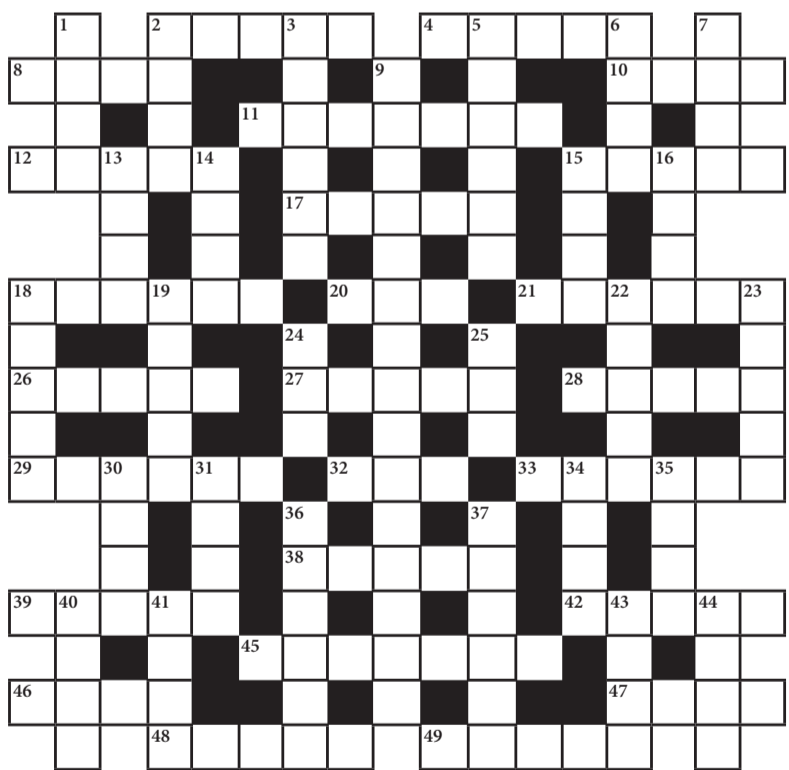
cēta Padomju Savienības nota Latvijas valdībai, kurā tika pieprasīta atļaut Latvijā ieviest papildu karaspēku. Notas nobeigumā bija izteikti draudi, ka „ikviena militāra pretestība no Latvijas puses tiks salauzta ar ieroču varu”!

Jau vasaras vidū manā dzimtajā Auces apkārtnē sākās dažādas neparastas un negaidītas pārmaiņas. Varu pārņēma nepazīstami cilvēki, cirkulēja apkārt raksti ar visādiem rīkojumiem. Sāka pārmērīt laukus, tīrumus, lielajām saimniecībām atstāja 30 hektarus zemes. Notika valdības vēlēšanas tikai ar vienu – darbaļaužu sarakstu. Vectēva ģimenei piederēja 80 hektaru liela, labi iekopta saimniecība „Silaiņi”. Dēls Žanis vadīja darbus un arī kaimiņu pagasta aizsargu pulciņu. Nāca pavēle nodot visus aizsargiem piederošos ieročus, arī medību piederumus. Tā kā Žanis, mans krusttēvs, pats nevēlējās atdot ieroci svešajai varai, tad uzticēja to man. Savā pusaudža naivumā lepnī uzmetu ieroci plecā, mans brālis paņēma zobenu, un abi ar velosipēdiem aizbraucām uz Vadakstes mežsarga Zvirgzdiņa mājām, kur vienā istabā nolikām vedumu.

Tajā 1940. gada vasarā nevarējām iedomāties, ka jau pēc gada krusttēvs pazudīs Sibīrijā, ka Latvijai pāri nāks kaņš un okupācijas, no bagātajām „Silaiņu” mājām pāri paliks tikai drupas. Vēl daudz vēlāk novadā rosīsies meliorācija un māju drupas ieraks zemē. Tagad tikai daži lieli koki rāda vietu, kur kādreiz dzīvoja un darbojās „Silaiņu” saime.

Laimons Niedre

KRUSTVĀRDU MĪKLA Sastādījuši Daiga un Ilmārs Kalni (ASV)

bas kādā ES valstī. 18. Grunti iedziļināts stabs, uz kā balstās būve. 19. Deja. 22. Tēls brāļu Kaudziņu romānā „Mērnieku laiki”. 23. Ejot apvirzīties (ap ko). 24. Meklējot gūst. 25. Trauka rokturis. 30. Tāds, kam piemīt vēlamas īpašības. 31. Rēgulārs sešskaldnis. 34. Dedzinot panākt, ka kuņš. 35. Veidot caurumu, griežot smailu rīku. 36. Sprauga bišu stropā. 37. Beztiesiskā stāvoklī strādāt smagu darbu cita labā. 40. Ciets derīgais izrakteņis. 41. Urbumi ūdens ņemšanai. 43. Troksnis, kas rodas, pūšot stipram vējam. 44. Alkoholisks dzēriens, ko gatavo no melases.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 22) atrisinājums

Līmeniski. 7. Klapatas. 8. Lotringa. 10. Amfora. 11. Ūnija. 13. Glāzes. 14. Tepe. 15. Akra. 16. Krāsas. 18. Slinks. 20. Skats. 23. Mats. 25. Usna. 27. Valis. 28. Traumas. 29. Aniss. 30. Usuri. 33. Ķeipene. 34. Adena. 36. Alpi. 37. Sols. 38. Lamas. 40. Pikaso. 43. Astore. 45. Doks. 47. Odas. 48. Aragvi. 49. Sauka. 50. Asuāna. 51. Salazars. 52. Paritāte.

Stateniski. 1. Katods. 2. Lakats. 3. Esene. 4. Aleja. 5. Brigas. 6. Angāri. 7. Kamerūna. 9. Aperkots. 11. Ūpis. 12. Akts. 17. Ālas. 19. Līma. 21. Klasika. 22. Tempera. 23. Mitra. 24. Stīki. 25. Usnes. 26. Anods. 31. Skaidras. 32. Ilgs. 34. Alts. 35. Nigrande. 38. Leks. 39. Seda. 41. Algols. 42. Odiozs. 43. Asaris. 44. Taujāt. 46. Sakss. 47. Okapi.

Līmeniski. 2. Līka līnija, kas grafiski attēlo kāda procesa gaitu. 4. Aiztikt pieduroties. 8. Abula pieteka. 10. Krāsot, atveidojot ēnu. 11. Speciālists, kas izgatavo optiskas ierīces. 12. Sveķus saturošu saistvielu šķīdums (kā) pārklāšanai. 15. Tukši plāpāt. 17. Ieņākums, ko rēgulāri saņem no īpašuma bez īpašnieka darba. 18. Nesmalkjūtīgs, slikti audzināts. 20. Vienmērīgi plūst. 21. Panātru dzimtas smaržīgs lakstaugs. 26. Burve, zemes dievs latviešu folklorā. 27. Minerāls, kuņš dažādi paveidi pieder pie dārgakmeņiem. 28. Minerālvielas, kas paliek pāri, kam sadegot. 29. Silķveidīgo

kārtas zivs. 32. Lakoniski. 33. Izjust nepatiku pret citu cilvēku panākumiem. 38. Zemes virsas grafisks attēlojums plaknē. 39. Paparžaugi. 42. Kalni Eiropā. 45. Veiksmīgs. 46. Grieķu alfabēta burts. 47. Galvaspilsēta kādā ES valstī. 48. Aizjūga piederums. 49. Romāņu tauta.

Stateniski. 1. Gaujas pieteka. 2. Kamieļu dzimtas dzīvnieks. 3. Peņot sodīt. 5. Cilvēku grupas, kas apvienojušās savtīgos nolūkos. 6. Atzinums, kuņš patiesums jāpierāda. 7. Piļu dzimtas ūdensputns. 9. Debesspuse. 13. Krustmāte. 14. Gulēt (*sar. niev.*). 15. Valoda (*poēt.*). 16. Naudas vienī-

ZIŅAS ĪSUMĀ

Trīs jūnija sestdienas - 8. jūnijā Līvānos, 15. jūnijā Ventspilī un 21. jūnijā Staļģenē un Turaidā - notiks Dziesmu un deju svētku ieligošana Latvijas novados. Piedalīsies novadu folkloras kopas un etnogrāfiskie ansambļi, ieligojot vasaras saulgriežus un atgādinot Dziesmu un deju svētku vadmotīvu „Gaisma līgo Latvijā”. Tautas lietiskās mākslas meistari izstādēs rādīs katram novadam raksturīgās segas.

Mazzalves pamatskolā ir jauka tradīcija – tur jau piekto gadu darbojas „Latvijas valsts mežu” meža meistarklase. Stiprinot skolas un uzņēmuma sadarbību, arī šogad skolēni kopā ar pedagogiem stādīja mežu, piedalījās „Meža olimpiādā”, izlika putnu būrišus, aicināja ciemos uzņēmuma pārstāvjus, lai uzzinātu, kā pareizāk apsaimniekot mežus.

Neretā, Dzirnāvu salīnā, aizvadīti Aizkraukles reģiona skolu dziedātāju un deju svētki „Zem Neretas debesīm dziesma skan dejā...” Koncertu kuplināja operdziedātāja neretiete Elīna Šimkus.

Aizkrauklē un Jēkabpilī iegriezies pasaules apceļotājs angļi Lindsijs Hamons. Nesot krustu uz pleca un vēstījot dažādu reliģiju pārstāvjiem par Dieva mīlestību, viņš izstaigājis 19 pasaules valstis. Hamona ieskatā visbīstamākā ceļojumu vieta bijusi Bangladeša.

Vecumnieku mežā mežniecības bijušais mežsargs un mednieks Ainis Rušmanis pamanījis svaigas lāča pēdas. Pēc pēdu lieluma un soļu atālumu mērījumiem tiek spriests, ka lācis ir jauns, tam varētu būt tikai pāris gadu.

Šūpoļu parkā Ķeipenē notika radošs sarīkojums ar fotogrāfēšanu „Es un mana ziedu kleita”. Daiļā dzimuma pārstāves no ziediem, lapām un citiem dabas materiāliem veidoja neatkārtojamas kleitas, kuņš kopā ar to īpašniecēm iemūžināja profesionāla fotogrāfe.

Liepājas domes priekšsēža Ulza Seska Liepājas partija pašvaldību vēlēšanās ieguvusi septiņas vietas. Lai arī turpmāk varētu vadīt domi, viņam ir nepieciešama vēl viena balss. Sesks ir sācis sarunas ar deputātiem, kas ievēlēti no *Saskaņas centra* saraksta. Domē iekļuvušo Reformu partijas pārstāvju ieskatā Sesks valda pārāk ilgi, tāpēc viņš jānomaina ar Reformu partijas kandidātu Jāni Vilnīti.

Īsziņas sagatavojusi Māra Linde

Vēstule lasītājiem un arī radniekiem Amerikā

Par nule Latvijā ļoti karstajā laikā notikušo pašvaldību vēlēšanu rezultātiem jau dzirdēti visi daudzi politologu un politiķu vērtējumi, bet šķiet, ka pagaidām nav pievērsta tautas uzmanība vairākiem svarīgiem, bet valdošajiem politiķiem neērtiem faktoriem.

Latvijas Atmodas laika politisko procesu aktīvu dalībnieku un dzīves pieredzes bagātu vērtētāju skatījumā šis vēlēšanas ļoti spēcīgi ietekmējis fakts, ka pēdējos gados no Latvijas un no Rīgas uz ārzemēm, tostarp uz Angliju, Īriju, arī uz ASV, Kanadu, Austrāliju u. c. zemēm, masveidīgi aizbraukuši gandrīz visi inovatīvu pārmaiņu tīkotāji, piekritēji un ilgstoši varas pozīcijās esošo politisko grupējumu asākie kritiķi un pretinieki. Reizē ar šo simtu tūkstošu potenciālo vēlētāju masu iztrūkumu Latvijā proporcionāli palielinājies šeit dabiski palikušo pensionāru un slaviskas izcelsmes cilvēku īpatsvars aktīvo vēlētāju jeb balsotāju kopskaitā. Šo balsotāju simpatijas un domāšana krasi atšķiras no aizbraukušo pilsoņu masu pārsvarā pozitīvi rietumnieciskās vērtībās saknotās orientācijas.

Nepiekrītot izcilā latviešu teātra režisora Alveja Hermaņa publiski paustajam vulgārajam viedoklim par trūcīgajiem „lumpeņiem” un viņu pārsvarā negatīvo lomu, balsojot par „sviestmaizes” solitājiem vai bezmaksas tramvaja biļešu devējiem, šķiet, ka uz zināmu vēlētāju daļu tomēr varētu attiecināt savādākā nozīmē lietotu apzīmējumu: „politiskās izvēles lumpeņi” vai „politiskās apatijas lumpeņi”. Bez apvainojuma pieskaņas ar šādiem kalambūriem varētu raksturot Latvijā daudz sastopamus balsotājus vai personas, kuŗas nepiedalās vēlēšanās. Tie ir vēlēšanu iznākumu tagad Latvijā noteicošie cilvēki, liels vairums, kuŗus motivē šauri provinciāli domāšanas stereotipi, kuŗi savās simpatijās ieciklējušies uz konservatīvi stagnatīskiem, nereti pat neētiskas rīcības vadītājiem vai kuŗiem vairs nav vēlēšanās pašiem aktīvi piedalīties savu problēmu risināšanā un kuŗi mierīgi ļauj, lai izvēlas un rīkojas citi. Tieši šādi „politiskās izvēles lumpeņi” un „politiskās apatijas lumpeņi” pašlaik dominē šeit palikušajā neslaviskas izcelsmes Latvijas vēlētāju un nevēlētāju vairākuma daļā. Tas izpaužies arī šo pašvaldību vēlēšanu rezultātos. Gadu gadiem pie varas esošie vadītāji tātērē gandrīz visur, bet vietām pat ar lielu pārsvaru (Ventspilī, Jelgavā, Rēzeknē u. c.) saglabājuši savus amatus. Būtiskas pārmaiņas iekšpolitiskajā dzīvē līdz ar to nav gaidāmas.

Uz šī fona redzami izceļas pamatā slavju izcelsmes cilvēku atbalstītā *Saskaņas centra* (SC) milzīgie panākumi Rīgā un arī šī politiskā spēka jūtami ieguvumi citās vietās. Protams, šis politiskais spēks pēc referenduma par krievu valodu kā otru (pirmo?) valsts valodu Latvijā neizdošanās ir centies mainīt

taktiku un piesaistīt sev arī zināma latviskas izcelsmes (A. Amerika *Gods kalpot Rīgai*) elektorāta daļu, tāpat – balsotājus no bankrotējušo A. Šlesera un A. Šķeles vadīto partiju piekritējiem, kā arī protesta balsotājus no neapmierinātajiem vai konkurentu propagandas negatīvi ietekmētajiem Latvijā valdošās koalīcijas iepriekšējiem piekritējiem, pirmām kārtām jau no jaunās un maz pieredzējušās Reformu partijas agrākajiem atbalstītājiem (kuŗi vilušies, ka Reformu partijas solījumi nav izpildīti, kā saka, „rīt uz brokastlaiku”). Acīmredzot *Saskaņas centram* ar nu jau uz otro termiņu par Rīgas pilsētas galvu pārliecinoši kļuvušo харisma-tisko Nilu Ušakovu priekšgalā tas arī spoži izdevies. Agrākie Reformu partijas vēlētāji nobalsojuši par SC un zināma viņu daļa – arī par Nacionālo apvienību (*Visu Latvījai!/Tēvzemei un Brīvībai/LNNK*).

Rīga tomēr ir nevis kaut kāda Latvijas pilsēta, bet gan galvaspilsēta, galvenais logs uz pasauli, kur dzīvo apmēram viena puse no visas Latvijas vēlētājiem, tāpēc šis vēlēšanu iznākums Rīgā, arī SC vērā ņemami panākumi Latgales sirdī – Rēzeknē un citur ļauj prognozēt, ka mazajā, reti apdzīvotajā Latvijā viscaur pieaug panslaviski un populistiski kreisi orientētu ideju ietekme.

Perspektīvā tāda attīstība komplektā ar aprobežoti stagnatīvo vai šauri nacionāli ievirzīto *Vienotības* eiroatlantiskā kursa pretinieku un daudzo jaunās Reformu partijas šķelšanas un novākšanas no politiskās skatuves iniciatoru aktivitātēm, var būtiski ietekmēt arī Latvijas līdzšinējo ģeopolitisko kursu.

Var piekrist arī plašsaziņas līdzekļos izskanējušam salīdzinājumam, ka Latvijas prietumnieciski noskaņotie politiskie grupējumi, kas sevi dēvējuši par partijām, līdz šim ir uzvedušies kā tādi „viensētu saimnieki”, kas ar jebkuŗiem līdzekļiem asi konkurējuši cits ar citu, kamēr panslaviski noskaņotie politiskie spēlētāji pretēji šiem „viensētņiem” spējuši saliedēties tādā kā lielā „sādžā”. Turpinot tēlainu izteikšanos, ar nožēlu jākonstatē, ka Latvijā līdz šim valdošie politiskie spēki neatkarīgi no to nosaukuma „zāģējuši zaru, uz kuŗa paši sēdējuši un pagaidām vēl sēž”, pieļaudami Latvijā vismagāko ekonomisko krīzi starp Baltijas valstīm un milzīgu tautiešu emigrācijas postu, kas turpinās. Tāpēc ietekmīgiem rietumnieciski orientētiem Latvijas patriotiem neatkarīgi no partiju piederības ir pēdējais laiks būt solidāriem, veidot vienotu rīcības struktūru un daudz vairāk par savstarpējiem ķīviņiem kā pirms 25 gadiem vienotā vadībā, izlēmīgi un inovatīvi rīkojoties, panākt, lai visas lietas Latvijā tautai mainītu uz labo pusi.

Juris Ivars Neimanis,
bijušais Latvijas Tautas frontes
aktivists (76 g.)

Grizelda Kristiņa mūžībā

Kanadā 103 gadu vecumā mūžībā aizgājusi vecākā libiešu dzimtas valodas runātāja **Grizelda Kristiņa**.

Grizelda Kristiņa dzimusi 1910. gada 10.martā Kurzemes libiešu ciemā Vaidē. Viņa nākusi no libiešu kultūrvēsturē nozīmīgās Bertholdu dzimtas, kuŗas pēcnācēji ir bijuši labākie dzimtas libiešu valodas runātāji mūsdienās. Kristiņa bijusi laba libiešu valodas teicēja un rakstījusi arī dzeju libiešu valodā. Pēdējo dzejoli viņa uzrakstījusi tikai pirms mēneša.

1944. gadā Kristiņa devusies bēgļu gaitās un mūža lielāko daļu pavadījusi Kanadā. Pie viņas viesojušās zinātniskās ekspedīcijas, un Kristiņas labās libiešu valodas teicējas prasmes ir fik-sētas ieskaņojumos. Kristiņa visa mūža garumā centusies lietot savu dzimtas libiešu valodas

prasmī vidē, kur vien tas bijis iespējams. Viņa regulāri uzturējusi kontaktus ar Latviju - vēl šī gada aprīlī no Grizeldas Kristiņas saņemti sveicieni Līvu savienības 90 gadu jubilejā.

Lasiet tīmeklī!

ASV latviešu
laikrakstu

LAIKS

www.laiks.us

Visas Latvijā iznākušās grāmatas
varat iegādāties pie lielākā grāmatu tirgotāja

„LATVIJAS GRĀMATA”

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas

Jums piesūtīs pa pastu.

SIA „L. Grāmata”

Rīga, Elijas iela 17, LV-1050

Tālr. +371 67223294

Tālrunis +371 67227248

E-pasts: lgramata@lgramata.lv

Lasiet tīmeklī!

Rietumeiropas latviešu laikrakstu

www.brivalatvija.lv

Vēlaties uzzināt par tautiešiem
Lielbritānijā?

www.latviesiem.co.uk

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,80 par cm²
ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM:
LS 0,40 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS:
LS 35,-

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: *Brīvās Latvijas* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis “Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālr. 0178823438, fakss 0178822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvēniecība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:
Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 65; 12 mēnešiem GBP 120. Samaksu ar čekū, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650,-; 12 mēneši Kr 1240,-. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr. : +46 8214425. Administrācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanis@yahoo.se, tālr. +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. - 143 eiro; 6 mēn. - 75 eiro; 3 mēn. - 40 eiro; BL kots Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, kots 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čekū uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā €3 par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) €45. Zviedrijā – 500 kr.
Komerčiālie sludinājumi €6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.
Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA
Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrafi

SPORTS SPORTS SPORTS

Vēstnieks Īrijā tiek ar dāmu minimaratona „Flora” latviešu vienību

Latvijas vēstnieks Īrijā Pēteris Elferts otro gadu pēc kārtas vēstniecībā uzņēma dāmu mini maratona „Flora” latviešu vienību. Šogad vienībā startēja deviņas skrējējas. Vēstnieks vienībai vēlēja spēku, izturību, kā arī aicināja šo tradīciju turpināt nākotnē. Vienības dalībnieces, parakstoties vēstniecības viesu grāmatā, pateicās par atbalstu un par sportiskā gara, možuma un entuziasma vairošanu.

Vēstnieks Īrijā Pēteris Elferts tiek ar dāmu mini maratona „Flora” latviešu vienību

Starptautiskais dāmu mini maratons Dublinā notika jau trīsdesmit pirmo gadu, un tajā piedalījās vairāk nekā 40 000 skrējēju. Maratona distances garums ir 10 km, un tā ideja ir iegūt līdzekļus labdarībai, kā arī pievērst sabiedrības uzmanību veselīgam dzīvesveidam.

Māris Štrombergs – Eiropas BMX čempions

Rīgā, Mežaparka trasē, notika Eiropas BMX kausa izcīņas 10. posma sacensības. Elites klasē vīriešiem pirmo vietu sīvā konkurencē izcīnīja Edžus Treimanis, otrajā vietā atstājot divkārtējo olimpisko čempionu Māri Štrombergu. Tas tomēr netraucēja Māri kļūt par Eiropas čempionu kopvērtējumā, jo iepriekšējās posmos viņš bija izcīnījis septiņas uzvaras un trīs reizes ierindojies otrajā vietā.

Richards Veide ierindojās ceturrtajā, Kristaps Vekša – astotajā vietā.

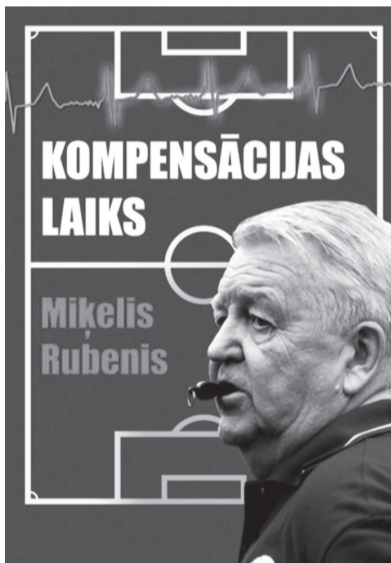
Dāmu konkurencē vienīgā Latvijas pārstāve Sandra Aleksejeva finālbraucienā ierindojās septītajā vietā. Jauniešiem 15–16 gadu vecuma grupā pirmās finišēja Viesturs Cēplītis, otrs – Helvijs Babris. Junioru grupā Kristens

Māris Štrombergs distancē

Krīgers ierindojās ceturrtajā vietā. Šogad Eiropas meistarsacīkstēs ir 12 posmi. Kausa izcīņas nobeiguma sacensības notiks jūlija vidū Beļģijā, taču Štrombergs plāno tajās nestartēt.

Miķeļa Rubena atmiņu grāmata

Apgāds *Nordik* laidis klajā futbola tiesneša un sporta žurnālista Miķeļa Rubena grāmatu „Kompensācijas laiks”. Tas ir atskats autora dzīves gājumā gandrīz 80 gadu garumā.

Atmiņu grāmatai ir trīs daļas – „Starts un finišs”, „Futbola tiesneša piedzīvojumi un pārdzīvojumi” un „Rakstu un pierakstu darbi un nedarbi”.

Rubenis grāmatā stāsta par savu bērnību un jaunību, par pirmajiem centieniem sportā un agrinās tiesneša gaitās piedzīvoto. Viņš apskata izcilu futbolistu, sporta spēļu tiesnešu un sporta komentētāju personības un likteņus, vērtē un spilgti attēlo neparastas un drāmatiskas futbola spēles, kas iegājušas vēsturē.

Bet kāpēc grāmatas nosaukums ir „Kompensācijas laiks”? Autors pats to ievadā skaidro šādi:

Sporta spēļu – futbola un hokeja cienītājiem ir zināms, ka kompensācijas laiks ir spēles laikā zaudētais laiks, kas summējas no tiesneša svilpiena līdz svilpienam, no spēlētāju maiņām un citiem negadījumu gadījumiem. Un šīs minūtes tiesnesis pievieno katram puslaikam vai trešdaļai. Vienkāršāk – tas ir spēles laika pagarinājums.

Cilvēka dzīvē kompensācijas laiks ir tikai Dievam un likteņim zināms, bet visiem pārējiem – absolūti nenojaušama laika vienība. Ja cilvēkam izdodas sasniegt un pārsniegt valsti fiksēto vidējo dzīves ilgumu, tad laiks, kas nāk pēc tam, uzskatāms par kompensācijas laiku. Un to pārtraukt ir tikai visaugstākā tiesneša – Dieva ziņā.

Autors ar labām humorista dotībām rāda kuriozas un atjautīgas situācijas dažādu valstu futbola dzīvē. Viņš vienlaikus vērtē, analizē un komentē gan futbola lomu sadzīvē un sporta kultūrā līdz pat mūsdienām, gan arī skar problēmas, kas saistās ar morāliem, ētiskiem un praktiskiem laba futbola priekšnosacījumiem.

Salūza pēc pirmā puslaika

Pasaules futbola meistarsacīkšu kvalifikācijas turnīrā Latvijas izlase bija apņēmusies grupas līderiem – Bosnijas/Hercegovinas vienībai neko nedāvināt, bet mēģināt kādu punktiņu atņemt. Pirmā riņķa sacensībā izbraukumā mūsējie piedzīvoja smagu zaudējumu – 1:4, savā laukumā bija vēlme nospēlēt cienīgi.

Labie nodomi tika torpēdēti jau 10. minūtē, kad par rupju pārkāpumu no laukuma tika noraidīts Aleksandrs Fertovs. Paličuši desmit vīru sastāvā, mūsu futbolisti izturēja, un pirms pārtraukuma rezultāts bija neizšķirts – 0:0.

Spēlējot mazākumā, Latvijas vienība salūza otrā puslaikā, un mūsējo vārtos ielidoja piecas bumbas. Tik smags zaudējums savu skatītāju priekšā ilgi nebija piedzīvots. Nekādi neizdevās izveidot uzbrukumus un radīt labas izdevības vārtu gūšanai.

Lichtenšteinas vienība nospēlēja neizšķirti ar Slovaķijas futbolistiem – 1:1 (1:0), lietuvieši

izbraukumā zaudēja grieķiem – 0:1 (0:1).

Līdz ar to mūsu grupā ir šāds stāvoklis. Vārti, punkti.

Bosnija/Hercegovina	23:3 16
Grieķija	7:4 13
Slovaķija	7:5 9
Lietuva	4:8 5
Latvija	6:14 4
Lichtenšteina	3:16 2

Kvalifikācijas turnīrs risināsies līdz 15. oktobrim. Finālturnīrā, kas 2014. gadā notiks Brazīlijā, iekļūs deviņu apakšgrupu uzvarētājas vienības, bet astoņas labākās otrās vietas ieguvējas izspēlēs vēl četras ceļazīmes uz finālturnīru izslēgšanas spēļu stadijā.

*

Starptautiskās Futbola federācijas (FIFA) pasaules vienību vērtējuma (ranga) sarakstā Latvijas futbola izlase sasniegusi savu visu laiku zemāko pozīciju – 119. vietu. Aizvadītajā mēnesī Latvijas izlase pārbaudes spēlē Dohā ar 1:3 piekāpās Katarai, bet četras dienas vēlāk Vācijā cīnījās neizšķirti 3:3 ar Turcijas valstsvienību. Salīdzinājumā ar maiju rangā zaudētas deviņas pozīcijas. 2007. gada martā, kad Latvijas valstsvienību atkal sāka vadīt Aleksandrs Starkovs, tā bija 98. vietā, bet līdz jūlijam vienība rangā noslidēja līdz pat 111. pozīcijai, kas toreiz bija Latvijas antirekords, kopš ieviests FIFA rangs. Vēlāk valstsvienības pozīcija rangā lēnām uzlabojās, līdz 2009. gada novembrī Latvija bija rekordaugstajā 45. vietā. Tomēr atkal sekoja lejupslīde, līdz beidzot 2012. gada oktobrī Latvija noslidēja līdz 118. vietai, kas bija jauns antirekords.

Tikmēr par trim pozīcijām ranga sarakstā ir pakāpusies Igaunija, kas tagad ieņem 89. vietu, bet Lietuva šobrīd ir 105. vietā, kas ir kāpums par sešām pozīcijām.

Volejbols

Latvijas vīriešu volejbola izlase drāmatiskā spēlē nespēja nopelnīt ceļazīmi uz Eiropas meistarsacīkšu finālturnīru. Kvalifikācijas turnīra izšķirīgās kārtas atbildes spēlē Jelgavā ar rezultātu 3:2 (25:19, 21:25, 27:29, 25:16, 15:13) tā uzvarēja Turcijas valstsvienību. Abu vienību pirmajā spēlē Latvija izbraukumā cieta

pārliecinošu neveiksmi ar 0:3 (20:25, 17:25, 23:25). Saskaņā ar sacensību nolikumu sacensībā uzvar tā vienība, kas ir labāka abu spēļu kopvērtējumā. Tā kā panākumi tika dalīti uz pusēm, uzvarētāju pēc šīs spēles noskaidroja tā saucamajā „zelta” setā. Tajā ar 15:10 pārrāka bija Turcijas izlase.

Eiropas meistarsacīkšu finālturnīrs šogad no 20. līdz 29. septembrim notiks Polijā un Dānijā.

L'Equipe: Gulbis pēc pieciem gadiem būs desmitniekā

Prominentais Francijas izdevums *L'Equipe* publicējis savu prognozi par vīriešu tenisa labāko desmitnieku 2018. gadā. Astotā vietā šajā sarakstā atvēlēta Ernestam Gulbim, kas bija sniedzis interviju laikrakstam.

Francijas izdevuma vērtējumā lielākais potenciāls kļūst par pasaules pirmo raketi ir 22 gadus vecajam bulgāram Grigoram Dimitrovam, kas šobrīd pasaules rangā ieņem 28. vietu.

Ernestas Gulbis pārdomās...

Prognozēs *TOP 10* vieta nav atradusies Rodžeram Federeram un Rafaalam Nadalām. Šveicietis tobrīd jau būs beidzis sportista karjeru, bet traumu nomocītais spējis „kaut kur būs pievērsies maksķerēšanai”.

L'Equipe viedoklim prognozē nepiekrīt amerikāņu ievērojamā izdevums *Sports Illustrated*, kas Gulbim neatvēlētu vietu labāko desmitniekā. „2018. gadā Gulbis nebūs lielajā tenisā, labi dzīvos Latvijā, priecēs draugus ar stāstiem par to, kā reiz gandrīz uzvarējis Nadalu. Domāju, ka Gulbja „zvaigzņu stunda” ir šobrīd - aizraujošs un spēcīgs uzbrukums, liktenīgas kļūdas un divaini izteicēni. Ja viņam tomēr veiksies, viņš varētu būt viens no vadošajiem „nagarlaicīgā tenisa” paaudzē”, ironiski rakstīts amerikāņu izdevumā.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

Londonā sestdien, 15. jūnijā, no plkst. 17.00 līdz 21.00 „Victoria Embankment Gardens” estrādē (blakus „Embankment” apakšzemes stacijai) notiek **Latvijas Kultūras diena**. Piedalās Londonas Latviešu koris, Londonas Latviešu deju kopas „Londona dejo” un „Salinieki”, koklētāju ansamblis „Zapte” un folkloras kopa „Austrumkalns”. Rīkotāji Latviešu studentu apvienība Lielbritānijā sadarbībā ar Latviešu nacionālo padomi Lielbritānijā un Latvijas Republikas vēstniecību pateicās Sabiedrības integrācijas fondam par dāsno atbalstu.

DIEVKALPOJUMI

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Līdsā, Sv. Lūkas baznīcā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, svētdien, 16. jūnijā, plkst. 14 dievkalpojums ar Aizvesto piemiņas atceri.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, Vācu baznīcā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, svētdien, 16. jūnijā, plkst. 10.30 dievkalpojums ar Aizvesto piemiņas atceri.

Londonā, Sv. Džeimsa Piccadilly baznīcā, 197 Piccadilly

W1J 9LL, svētdien, 16. jūnijā, plkst. 15 Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums. Spreidīko māc. Dr. Michael Bordeaux. Rīko Baltiešu padome.

Rovfantā, Rovfantas muižā, RH10 4NG, svētdien, 30. jūnijā, plkst. 11.30 dievkalpojums ar dievgaldu

VĀCIJA**DIEVKALPOJUMI**

Minchenes Latviešu luterāņu draudzē svētdien, 16. jūnijā, plkst. 15 Svētā Gaŗa baznīcā: Heiliggeistkirche, Hugo Troendle Str. 53, Munchen-Moosach, dievkalpojums ar dievgaldu.

Dievkalpojumu vadīs mācītāja Dr. Ilze Kezberere-Härle, bērniem - svētdienas skolas nodarbība, pēc dievkalpojuma un svētdienas skolas - sadraudzības stunda tuvējā viesu namā. Mīļi aicināti latvieši un vācu draugi no tuvienu un tālienes.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, 30. jūnijā plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

Ludvighāfenā, Sv. Ludviķa baznīcā, St. Ludwig, Bismarck-

Kļūdas labojums

Daira Vāvere piedalījās plēnārsēdē Izraēlā, būdama LELBāL virsvaldes locekle no Lielbritānijas, nevis Vidusanglijas draudzes priekšniece. Dz. Purmale atvainojas par kļūmi.

un Wredestrasse krustojumā, svētdien, 16. jūnijā, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpos draudzes mācītājs archibīskaps Elmārs Ernsts Rozītis. Pēc dievkalpojuma aizaid groziņu veidā draudzes telpās.